

Beheerplan Groenvoorzieningen Delft 2008-2011

Definitief 9 juli 2007

Colofon

Gemeente Delft
Postbus 340, 2600 AH Delft

Opdrachtgever: Stadsbeheer, Vakteam Voorbereiding (SB/VV)
Opdrachtnemer: Ingenieursbureau, Vakteam Technisch
Advies en Onderzoek (IB/TAO)

Opsteller: Rob van Beek (IB/TAO)
In samenwerking met: Kees van Kampen (SB/VV)

Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

De Gemeente Delft beschikt over ca. 380 ha. groenvoorzieningen en ca. 30.000 bomen. In dit beheerplan wordt voor de eerste keer een gedetailleerd inzicht gegeven in de samenstelling van het groenareaal. En de maatregelen en financiële middelen die nodig zijn om deze op het gewenste onderhoudsniveau te beheren.

Groen geeft structuur aan de stad, draagt bij aan het 'groene' karakter van de stad. En zorgt ervoor dat de Stad leefbaar blijft. Groen biedt belevingswaarde, een aangenaam leefklimaat (zuurstof, schaduw, windvang, opname fijn stof, etc.), ruimte voor natuurontwikkeling, recreatiemogelijkheden en speelruimte. Het bijzondere aan groenvoorzieningen is dat deze kwaliteiten niet direct na de aanleg aanwezig zijn, maar zich geleidelijk ontwikkelen naarmate de groenvoorzieningen ouder worden. Het duurzaam in standhouden van deze waarden vereist zorgvuldig beheer en onderhoud. Het beheer en onderhoud in de jeugdfase richt zich op het begeleiden naar het gewenste eindbeeld. Daarna verschuift het accent zich geleidelijk aan naar het duurzaam in stand houden en uiteindelijk heraanleg.

Doel beheerplan

Het meerjarenbeheerplan geeft inzicht in de manier waarop de openbare ruimte duurzaam in stand wordt gehouden. Het beschrijft de omvang en de kwaliteit van de te beheren arealen, de gewenste kwaliteit, de noodzakelijke maatregelen om de gewenste kwaliteit te realiseren en de (financiële) middelen die daarvoor nodig zijn. Het gaat hierbij zowel om het dagelijks en regulier (klein) onderhoud als om het geplande (groot) onderhoud.

Beleidsvorming

Afgezien van de minimale wettelijke en technische eisen waar de objecten in de openbare ruimte aan moeten voldoen, biedt het beheerplan ruimte voor het maken van keuzen. Hoe schoon, heel en veilig moeten de objecten in de openbare ruimte zijn? Hoeveel geld hebben we daarvoor beschikbaar? Beleidskeuzen kunnen per voorziening of gebied verschillen. Het beheerplan biedt bestuurders en beheerders het inzicht een verantwoorde beheerstrategie te kiezen.

Beleidsrealisatie

Na vaststelling is het beheerplan het taakstellende document voor de uitvoering van de beheer- en onderhoudswerkzaamheden. De realisatie van de in het beheerplan vastgelegde beheerdoelstellingen vindt plaats op basis van de jaarlijkse (wijk)onderhoudsplannen.

Beleidsverantwoording

Het beheerplan speelt verder een belangrijke rol in de beleidsverantwoording van het College van Burgemeester en Wethouders aan de Gemeenteraad. Sinds de invoering van de Wet dualisering gemeentebestuur vervullen het College en de raad ieder een eigen functie. Het College houdt zich bezig met het bestuur, de raad vertegenwoordigt de burgers, stelt de kaders en controleert het bestuur. Om de Gemeenteraad doeltreffender in haar kaderstellende en controlerende taak te ondersteunen zijn gemeenten, op grond van het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV), verplicht inzicht te geven in de beleidsmatige, financiële en politieke aspecten van het onderhoud van kapitaalgoederen. Deze verantwoording verloopt via de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' van de gemeentebegroting, op basis van vastgestelde beheerplannen.

De periode waarop op het Beheerplan Groenvoorzieningen betrekking heeft is vier jaar, namelijk van 2008-2011. Het is de bedoeling het beheerplan tenminste eens in de vier jaar te herzien. Het beheerplan zal eerder worden geactualiseerd indien tussentijdse ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Afbakening

Het 'Beheerplan groenvoorzieningen' biedt inzicht in het beheer en onderhoud van de volgende (groen)voorzieningen.

Openbare groenvoorzieningen waaronder:

- Bomen
- Struiken (bosplantsoen, heesters, botanische rozen, struikrozen hagen, etc.).
- Perken (één- en tweejarigen, vaste planten, bloembakken etc.).
- Verhardingen (halfverharding in parken en groenstroken).
- Oever- en waterbeplantingen.
- Botulismebestrijding.

Het beheer en onderhoud van de straatmeubilair en speelvoorzieningen in het groen is in dit beheerplan alleen in budgettaire zin meegenomen. De volledige verantwoording van het beheer en onderhoud van deze objecten wordt in het Beheerplan verkeersvoorzieningen en straatmeubilair (2007) en het Beheerplan speelvoorzieningen (2008) gegeven. Er wordt voorgesteld om voor deze voorzieningen een eigen product in de begroting in te richten.

Semi-openbare groenvoorzieningen van derden

Dit betreft het onderhoud van semi-openbare groenvoorzieningen in opdracht van derden:

- Woningcorporaties.
- Kerkgenootschappen.
- Scholen.
- Verenigingen.

Buiten het kader van dit beheerplan valt het beheer en onderhoud van:

- Groenvoorzieningen op begraafplaatsen (PD 05058)
- Groenvoorzieningen op (bewaakte) speeltuinen (PD 05008 en 05058)
- Groenvoorzieningen op waterspeeltuinen en kinderboerderijen (PD05051)
- Groenvoorzieningen op sportcomplexen (PD06005)
- Groenvoorzieningen in recreatiegebied Midden-Delfland (PD 10016)

Deze groenvoorzieningen worden als onderdeel van de aangegeven producten beheerd en onderhouden.

Kader

Het beheer en onderhoud van groenvoorzieningen wordt uitgevoerd binnen de wettige en beleidmatige kaders die hierop van toepassing zijn. Dit betekent dat de regelgeving in de Boswet, de Bomenverordening Delft 1998, de Flora- en faunawet en de bestemmingsplannen wordt nageleefd. En uitvoering wordt gegeven aan het vastgestelde beleid in de volgende beleidsstukken:

- Groenbeleidsplan 'Het juiste groen op de juiste plaats' (1991)
- Bomenbeleidsplan 'De juiste boom op de juiste plaats' (2004)
- Ecologieplan Delft 2004-2015 (2004)
- Waterplan Delft (2005)
- Herpolderovereenkomst (2006)
- Nota 'Politie Keurmerk Veiligwonen' (2002)

Burgers en beheer

De Gemeente Delft wil haar bewoners ruimte bieden om een positieve invloed uit te oefenen op de inrichting en het beheer van hun woonomgeving, waaronder groenvoorzieningen. Enerzijds door middel van de wijkbudgetten om (kleinschalige) initiatieven te ondersteunen, maar ook door samen met bewoners afspraken te maken over (groen)onderhoud.

De manier waarop invloed kan worden uitgeoefend loopt uiteen van het uiten van een klacht, het indienen van een vraag of verzoek, het meedenken over een (her)inrichtings- of onderhoudsvoorstel in de vele vormen van bewonersoverleg, tot aan volledige bewonersparticipatie aan het onderhoud van een stuk openbaar groen.

Areaal

Het areaal aan openbaar groen dat de Gemeente Delft in beheer heeft omvat circa 30.000 bomen en 380 ha groenvoorzieningen. In onderstaande tabel is te zien hoe het groenareaal over de verschillende beheertypen is verdeeld.

Samenstelling groenareaal

Bomen	29.277	stuks	Boom in gras	12.830	stuks
			Boom in beplanting	4.652	stuks
			Boom in verharding	10.440	stuks
			Leibomen / gekandelaber	232	stuks
			Knotbomen	1.123	stuks
Struiken	844.543	m2	Blokhagen	9.893	m2
			Bosplantsoen	592.868	m2
			Botanische rozen	13.752	m2
			Heesters (opgaand, bodembed.)	224.815	m2
			Losse hagen	116	m2
			Struikrozen	3.099	m2
Perken	3.741	m2	Eenjarige, vaste planten	3.741	m2
Gazon	1.808.891	m2	Gazon	1.808.891	m2
Ruw gras	985.842	m2	Ruw gras bemaaid	851.753	m2
			Ruigten	106.560	m2
			Ruw gras beweide	27.529	m2
Verharding	152.871	m2	Halfverharding	152.871	m2
Illegaal in gebruik	12.992	m2	Illegaal in gebruik genomen	12.992	m2
Totaal (excl. water)	3.808.880	m2		3.808.880	m2
Oevers en watergangen	813.500	m2	Gemeente Delft (10%)	81.350	m2
			In opdracht van HH-schap (90%)	732.150	m2
Totaal (incl. water)	4.622.380	m2		4.622.380	m2
Meubilair			Afrasteringen	3.919	m1
			Banken	905	stuks
			Papierbakken	398	stuks
			Bloembakken mobiel (incl.bepl.)	2	stuks
			Overig meubilair	528	stuks
Speelvoorzieningen	32.204	m2	Speelvoorzieningen	32.204	m2
			Speelvoorzieningen	805	stuks
Totaal (incl. water)	4.654.583	m2		4.654.583	m2

Semi-openbare groenvoorzieningen

Naast het beheer en onderhoud van het gemeentelijke groenareaal verzorgt de Gemeente Delft het onderhoud van objecten van derden. De totale portefeuille aan opdrachten van woningcorporaties, scholen en instellingen vertegenwoordigde in 2006 een bedrag van € 40.796,--. Het is nog niet geheel duidelijk of alle opdrachtgevers voor 2007 een vervolgoopdracht zullen verlenen.

Areaalmutaties

Het voorliggende Beheerplan groenvoorzieningen is het eerste beheerplan dat een gedetailleerd inzicht geeft in de samenstelling en de beheerkosten van het groenareaal. Het vormt hiermee een eerste ijkpunt om toekomstige verandering in de omvang en de samenstelling van het groenareaal inzichtelijk te maken.

De gevolgen van de overdracht van het Agnetapark en de Herpolderovereenkomst zijn al in het bovenstaande overzicht verwerkt.

Binnen de planperiode van dit beheerplan (2008-2011) zijn verder nog de volgende areaalveranderingen en areaaluitbreidingen(-verminderingen) te verwachten:

Verwachte areaalveranderingen:

- Ecozone Tanthof (tweede fase Lagosweg).
- Herstructurering Poptahof.
- Herstructurering Bomenwijk.
- Ontwikkelingen TU-gebied (TU-Noord).
- Realisatie wateropgave (omvorming groenvoorzieningen naar oppervlaktewater).
- Realisatie natuurvriendelijke oevers (Ecologie- en Oeverplan).

Verwachte areaaluitbreidingen(-verminderingen):

• Ikea	2007/2008	areaalvermindering	- 21.500 m2
• Molenbuurt	2007-2009	areaaluitbreiding	+ 20.900 m2
• NSD-terrein	2007/2008	areaaluitbreiding	+ 850 m2
• Harnasschpolder	vanaf 2009	areaaluitbreiding	+ 45.750 m2
• Technopolis	PM		

Uitbreiding van areaal impliceert dat er ook extra financiële middelen nodig zijn voor het uitvoeren van dagelijks onderhoud op de korte termijn en groot onderhoud op de lange termijn. Stadsbeheer is bezig met het opstellen van een aparte notitie met voorstellen hoe om te gaan met areaaluitbreidingen in de openbare ruimte. De budgettaire consequenties van de hiervoor aangegeven areaaluitbreidingen zijn daarom nog niet in dit beheerplan meegenomen.

Kwaliteit

Objecten in de openbare ruimte, waaronder groenvoorzieningen, dienen te voldoen aan de wettelijke en functionele eisen die eraan gesteld worden. Ten aanzien van de kwaliteit van objecten in de openbare ruimte wordt onderscheid gemaakt tussen beeldkwaliteit en technische kwaliteit. De kwaliteitscriteria die betrekking hebben op het aanzicht en de netheid worden aangeduid met de term 'beeldkwaliteit'. Bij het begrip technische kwaliteit gaat het om de technisch functionele eisen die aan een object worden gesteld zodat het kan functioneren voor het doel waarvoor het is aangebracht.

Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte (CROW)

Bij het meten van de kwaliteit wordt gebruik gemaakt van de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van het CROW. In deze systematiek is voor elk kwaliteitscriterium dat op een object van toepassing is (bijv. beschadiging, onkruid, overgroei randen, vitaliteit, etc.) een schaalbalk met een vijftal kwaliteitsniveaus gedefinieerd. De kwaliteitsniveaus variëren van zeer goed (A+) tot te slecht (D).

Beeldkwaliteit

Om inzicht te krijgen in de beeldkwaliteit die met de huidige beheerinspanningen wordt bereikt heeft Stadsbeheer een visuele inspectie van de *algemene beeldkwaliteit* van de openbare ruimte laten uitvoeren. De inspectie is uitgevoerd van januari tot april 2007. Aan de hand van de meetresultaten op stadsniveau kan worden geconcludeerd dat de gemiddelde beeldkwaliteit van de openbare ruimte iets onder kwaliteitsniveau A ligt. Er is geen significant verschil gemeten tussen de beeldkwaliteit in de Binnenstad en in de woonwijken. Op veel bedrijvenlocaties en langs de hoofd- en invalswegen worden wel meer meetpunten met een lager gemiddelde beeldkwaliteit aangetroffen.

Het resultaat wordt positief beïnvloed doordat de inspectie tussen januari en april is uitgevoerd. Seizoensgebonden beheeraspecten, zoals onkruidbestrijding, overhangende beplantingen, het knippen hagen, het opruimen van zwerfvuil, etc. behoeven in deze periode minder of geen aandacht. Bij een inspectie in de zomer zal de gemiddelde beeldkwaliteit waarschijnlijk dichterbij niveau B uitkomen.

Gewenste beeldkwaliteit

Hoewel dit formeel niet in een beleidsdocument is vastgelegd, wordt in de praktijk aangehouden dat de openbare ruimte in Delft op een functioneel basisniveau wordt onderhouden en de Binnenstad een niveau hoger. Afgezet op de schaalbalken van Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van het CROW komt dit overeen met:

Binnenstad:	Kwaliteitsniveau A	Mooi en comfortabel
Rest van de Stad	Kwaliteitsniveau B	Voldoende / functioneel

Op basis van inspectiegegevens kan geconcludeerd worden dat de gewenste beeldkwaliteit tijdens de inspectieperiode ruimschoots werd gehaald.

Technische kwaliteit

De inspanningen in de afgelopen jaren waren gericht op het op orde krijgen van de areaalgegevens in het groenbeheersysteem. Inmiddels zijn alle groenobjecten grafisch en administratief in het groenbeheersysteem vastgelegd. In de komende jaren zal gewerkt worden aan het verkrijgen van het vereiste inzicht in de technische kwaliteit (inspecteren). De Gemeente Delft heeft de ambitie om in 2010 het systematisch beheer van groenvoorzieningen geheel op orde te hebben.

Bij het boombeheer is al een goed begin gemaakt met de kwaliteitsinspecties van het bomenbestand. Inmiddels is ca. 50% van het bomenbestand door middel van een Visual Tree Assessment beoordeeld en in het groenbeheersysteem ingevoerd. De VTA-inspectie zijn nog niet ver genoeg gevorderd om nu al uitspraken over de technische kwaliteit van het bomenbestand te doen en meerjarige onderhoudsplanningen voor het groot onderhoud aan te geven. De tot nu toe gevonden resultaten geven echter geen aanleiding om te concluderen dat er sprake is van grootschalig achterstallig onderhoud. De VTA-inspecties zullen in 2008 worden afgerond, daarna zullen ook de overige groenvoorzieningen technische geïnspecteerd worden.

Onderhoudsmaatregelen

Om de groenvoorzieningen op het gewenste kwaliteitsniveau te beheren worden in dit beheerplan een aantal onderhoudsmaatregelen voorgesteld. Deze maatregelen lopen uiteen van het actualiseren en doorontwikkelen van het groenbeheersysteem tot de werkzaamheden die in het kader van het dagelijks en groot onderhoud worden uitgevoerd. Omdat er nog niet voldoende actuele kwaliteitsgegevens beschikbaar zijn is de onderhoudsbehoefte bepaald op basis van de gewenste kwaliteitsniveaus, kengetallen en gemiddelde afschrijvingstermijnen. Hierbij is gebruik gemaakt van de kengetallen uit de 'Module groen en groenmeubilair' van de uitgave 'Beheerkosten Openbare Ruimte van het CROW'.

Beleid en beheer

Het groenbeheersysteem zal nog verder worden ontwikkeld tot een volwaardig rekenmodel waarmee de consequenties van verschillende kwaliteitsniveaus en beheerstrategieën tegen elkaar kunnen worden afgewogen. Concreet betekent dit dat de administratieve onderbouwing van de kwaliteitsniveaus (A+ t/m D) en de bijbehorende beheerstrategieën om deze te realiseren ook in het beheersysteem worden ingevoerd. Voor het actueel houden van het beheersysteem en het verwerken van inspectiegegevens is circa 0,5 fte per jaar benodigd. De kosten hiervan bedragen ca. 46.000,-- per jaar.

Ten behoeve van het beheer en onderhoud aan groenvoorzieningen en bomen worden inspecties uitgevoerd naar beeldkwaliteit en technische kwaliteit. De eerste VTA-inspecties van het bomenbestand zijn voor ca. 50% uitgevoerd en zullen in 2008 worden afgerond. Daarna zullen ook de overige groenvoorzieningen technische geïnspecteerd worden. Na de initiële inspecties zal jaarlijks gemiddeld een vijfde deel van het groenareaal geïnspecteerd worden.

Verder worden ten laste van deze post adviezen gegeven aan het bestuur en vakteams, beheerplannen opgesteld, onderzoek verricht, nieuw beleid en regelgeving ingevoerd en nieuwe technische ontwikkelingen bijgehouden en geïmplementeerd. Het budget voor advisering, inspecties en nader onderzoek bedraagt € 125.000,--

De totale kosten voor beleid en beheer bedragen structureel circa € 171.000,- per jaar.

Dagelijks en groot onderhoud

Met het gewenste kwaliteitsniveau voor de technische en visuele kwaliteit als gegeven kan voor elk onderdeel van het groenareaal een pakket van onderhoudswerkzaamheden worden samengesteld waarmee het gewenste onderhoudsniveau kan worden gerealiseerd. Op basis van deze maatregelenpakketten (beheerstrategieën) en de corresponderende arealen en eenheidsprijzen kan het groenbeheersysteem de beheerkosten van de verschillende onderdelen van het openbaar groen berekenen. De werkzaamheden die in het kader van het groenbeheer worden uitgevoerd kunnen grofweg worden onderverdeeld in dagelijks (regulier) onderhoud en groot onderhoud.

Het *dagelijks onderhoud* omvat alle reguliere werkzaamheden die nodig zijn om de verschillende objecten in de openbare ruimte te laten voldoen aan de eisen die er vanuit hun functie aan worden gesteld. Bij de aard van deze werkzaamheden dient te worden gedacht aan: maaien, snoeien, onkruidbestrijding, verwijderen bladafval en zwerfvuil, etc. De jaarlijkse kosten van het dagelijks onderhoud zijn geraamd op € 5.488.500,--

Het *groot onderhoud* omvat de planmatige vervangingen aan het einde van de technische levensduur. Bijvoorbeeld het vervangen van versleten beplanting, herstel van gazons, het vervangen van dode of gevaarlijke bomen of bomen met een onherstelbare slechte vitaliteit. De jaarlijkse kosten van het groot onderhoud zijn geraamd op € 543.000,--

Administratieve kosten.

De administratieve kosten en de kapitaalslasten ten laste van product 05046 Openbaar groen bedragen respectievelijk € 151.000,- en € 166.000,-

Middelen

De dekking voor de jaarlijks benodigde budgetten voor de uitvoering van het beheer en onderhoud aan groenvoorzieningen kan volledig in de meerjarenbegroting worden gevonden. Om het benodigde maatregelen voor de planperiode 2008-2011 te kunnen financieren is het volgende dekkingsvoorstel gemaakt.

Dekkingsvoorstel beheerkosten groenvoorzieningen 2008 – 2011
(alle bedragen exclusief BTW en incl. apparaatkosten)

Beheerkosten Groenvoorzieningen	2008	2009	2010	2011
Administratieve kosten	317.000	317.000	317.000	317.000
Beleid en beheer	171.000	171.000	171.000	171.000
Dagelijks onderhoud	4.840.500	4.840.500	4.840.500	4.840.500
Groot onderhoud	543.000	543.000	543.000	543.000
Botulismebestrijding	47.000	47.000	47.000	47.000
Totaal beheerkosten groenvoorzieningen	5.918.500	5.918.500,00	5.918.500,00	5.918.500,00

Dekkingsvoorstel 2008 -2011	2008	2009	2010	2011
PD0546 – Openbaar groen	5.821.892	5.755.015	5.727.666	5.727.666
DP05043001 – Werken derden Hoogheemraadschap van Delfland (602077 - Delfland slootwerk)	308.221	308.221	308.221	308.221
Totaal dekking	6.130.113	6.063.236	6.035.887	6.035.887

Dekkingsoverschot / -tekort	221.613	144.736	117.387	117.387
------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	13
1.1	Doel beheerplan.....	13
1.2	De beheercyclus.....	14
1.3	Definitie beheer	15
1.4	Afbakening	15
1.4.1	Openbare groenvoorzieningen.....	15
1.4.2	Semi-openbare groenvoorzieningen van derden	16
1.4.3	Buiten het kader van dit beheerplan.....	16
2.	Kader.....	18
2.1.	Wet- en regelgeving	18
2.1.1	Boswet.....	18
2.1.2	Bomenverordening Delft 1998 en bescherming monumentale bomen.....	19
2.1.3	Flora- en faunawet.....	20
2.2	Beleid en ontwikkelingen.....	22
2.2.1	Groenbeleidsplan “Het juiste groen op de juiste plaats”	22
2.2.2	Bomenbeleidsnota “De juiste boom op de juiste plaats.	23
2.2.3	Ecologieplan Delft 2004-2015	24
2.2.4	Uitvoering Waterplan Delft (2005)	24
2.2.5	Herpolderovereenkomst.	25
2.2.6	Burgers en beheer.....	26
2.2.7	Politiekeurmerk Veilig Wonen.....	28
2.2.8	Hondenbeleid	28
2.2.8	Hondenbeleid	29
2.2.9	Beschermd stadsgezicht.	30
2.2.10	Bevolkingsontwikkelingen.....	30
2.2.11	College programma 2006-2010.....	30
3	Areaal.....	31
3.1	Gemeentelijk groenareaal	31
3.2	Groenareaal derden	33
3.3	Areaalmutaties	33
3.3.1	Algemeen.....	33
3.3.2	Areaalveranderingen	34
3.3.3	Areaaluitbreiding (en –verminderingen)	34
4.	Kwaliteit.....	36
4.1	Algemeen	36
4.2	Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte	36
4.3	Beeldkwaliteit	37
4.3.1	Inspectie van de beeldkwaliteit.....	37
4.3.2	Huidige beeldkwaliteit.....	38
4.3.3	Gewenste beeldkwaliteit.....	42
4.4	Technische kwaliteit	43
4.4.1	Systematisch beheer	43
4.4.2	Inspectie van de technische kwaliteit	43

5	Maatregelen	44
5.1	Beleid en beheer	44
5.1.1	Rationeel beheer	44
5.1.2	Beleidsadvisering, inspecties en onderzoek	44
5.2	Dagelijks onderhoud en groot onderhoud	45
5.2.1	Dagelijks onderhoud	45
5.2.2	Groot onderhoud	45
5.2.3	Beheerkosten dagelijks en groot onderhoud	45
	Beheerkostenmodel CROW	46
5.2.4	Overige kosten	46
5.2.5	Groot onderhoud	47
5.3	Administratieve kosten	48
5.4	Integrale aanpak groot onderhoud	49
6	Middelen	50
6.1	Begroting 2007	50
6.2	Dekkingsvoorstel beheer en onderhoud 2008-2011	50
	Bijlagen	51
	Bijlage 1 - De grens van de bebouwde kom van Gemeente Delft	52
	Bijlage 2 - Stappenplan Flora- en faunawet	53
	Bijlage 3 - Beschermingstabellen beschermde planten en dieren	54
	Bijlage 4 - Hondenrenvelden en hondenuitlaatstroken	55
	Bijlage 5 - Overzicht meetpunten beeldkwaliteit	56
	Bijlage 6 - Schaalbalken kwaliteitsmeting groenvoorzieningen	57
	Bijlage 7 - Beheerplan Woonomgeving PKVW	62

1. Inleiding

De Gemeente Delft beschikt over ca. 380 ha. groenvoorzieningen en ca. 30.000 bomen. In dit beheerplan wordt voor de eerste keer een gedetailleerd inzicht gegeven in de samenstelling van het groenareaal. En de maatregelen en financiële middelen die nodig zijn om deze objecten op het gewenste onderhoudsniveau te beheren.

Groen geeft structuur aan de stad, draagt bij aan het 'groene' karakter van de stad. En zorgt ervoor dat de Stad leefbaar blijft. Groen biedt belevingswaarde, een aangenaam leefklimaat (zuurstof, schaduw, windvang, opname fijn stof, etc.), ruimte voor natuurontwikkeling, recreatiemogelijkheden en speelruimte. Het bijzondere aan groenvoorzieningen is dat deze kwaliteiten niet direct na de aanleg aanwezig zijn, maar zich geleidelijk ontwikkelen naarmate de groenvoorzieningen ouder worden. Het duurzaam in standhouden van deze waarden vereist zorgvuldig beheer en onderhoud. Het beheer en onderhoud in de jeugdfase richt zich op het begeleiden naar het gewenste eindbeeld. Daarna verschuift het accent zich geleidelijk aan naar het duurzaam in stand houden en uiteindelijk heraanleg.

Het in de Ecologienota vastgelegde ecologiebeleid vereist dat ook bij het groenbeheer zorgvuldig met de aanwezige natuurwaarden wordt omgesprongen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de in de Ecologienota vastgestelde uitgangspunten en dat bij de uitvoering van werkzaamheden in het kader van het groenbeheer de regelgeving in de Flora- en faunawet, de Boswet, de Bomenverordening Delft 1998 en het bestemmingsplan wordt nageleefd.

In de afgelopen jaren waren de inspanning gericht op het verkrijgen van inzicht in de kwantiteit van het areaal aan groenvoorzieningen en het op orde brengen van het groenbeheersysteem. Van ongeveer de helft van het areaal aan bomen is inmiddels ook de kwaliteit geïnventariseerd en in het beheersysteem vastgelegd. In de komende jaren zal het groenbeheersysteem verder worden uitgebreid, zodat een volledig inzicht in de kwantiteits- en kwaliteitsgegevens kan worden gegeven.

De periode waarop op het Beheerplan Groenvoorzieningen betrekking heeft is vier jaar, namelijk van 2008-2011. Het is de bedoeling het beheerplan tenminste eens in de vier jaar te herzien. Het beheerplan zal eerder worden geactualiseerd indien tussentijdse ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

1.1 Doel beheerplan

Het meerjarenbeheerplan geeft inzicht in de manier waarop de openbare ruimte duurzaam in stand wordt gehouden. Het beschrijft de omvang en de kwaliteit van de te beheren arealen, de gewenste kwaliteit, de noodzakelijke maatregelen om de gewenste kwaliteit te realiseren en de (financiële) middelen die daarvoor nodig zijn. Het gaat hierbij zowel om het dagelijks en regulier (klein) onderhoud als om het geplande (groot) onderhoud.

Beleidsvorming

Afgezien van de minimale wettelijke en technische eisen waar de objecten in de openbare ruimte aan moeten voldoen, biedt het beheerplan ruimte voor het maken van keuzen. Hoe schoon, heel en veilig moeten de objecten in de openbare ruimte zijn? Hoeveel geld hebben we daarvoor beschikbaar? Beleidskeuzen kunnen per voorziening of gebied verschillen. Het beheerplan biedt bestuurders en beheerders het inzicht een verantwoorde beheerstrategie te kiezen.

Beleidsrealisatie

Na vaststelling is het beheerplan het taakstellende document voor de uitvoering van de beheer- en onderhoudswerkzaamheden. De realisatie van de in het beheerplan vastgelegde beheerdoelstellingen vindt plaats op basis van de jaarlijkse (wijk)onderhoudsplannen.

Beleidsverantwoording

Het beheerplan speelt verder een belangrijke rol in de beleidsverantwoording van het College van Burgemeester en Wethouders aan de Gemeenteraad. Sinds de invoering van de Wet dualisering gemeentebestuur vervullen het College en de raad ieder een eigen functie. Het College houdt zich bezig met het bestuur, de raad vertegenwoordigt de burgers, stelt de kaders en controleert het bestuur. Om de Gemeenteraad doeltreffender in haar kaderstellende en controlerende taak te ondersteunen zijn gemeenten, op grond van het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV), verplicht inzicht te geven in de beleidsmatige, financiële en politieke aspecten van het onderhoud van kapitaalgoederen. Deze verantwoording verloopt via de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' van de gemeentebegroting, op basis van vastgestelde beheerplannen.

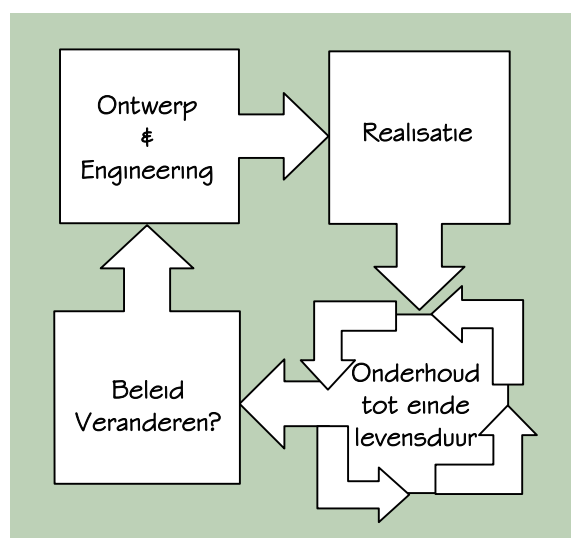
1.2 De beheercyclus

De actuele inrichting van de openbare ruimte is een momentopname van het cyclische proces van stedelijke ontwikkeling. Nadat is besloten een object te realiseren wordt het ontworpen, technisch uitgewerkt en gerealiseerd. Hierna wordt het object tot aan het eind van zijn levensduur onderhouden. Meestal betreft dit de *technische levensduur*, maar het komt regelmatig voor dat maatschappelijke ontwikkelingen aanleiding geven een object eerder te vervangen.

Het eind van de *technische levensduur* wordt bereikt als de reguliere onderhoudswerkzaamheden niet meer toereikend zijn om het object (tegen acceptabele kosten) aan de functionele en technische eisen te laten voldoen.

Het eind van de *maatschappelijke levensduur* wordt bereikt als het object niet meer aan de maatschappelijke eisen voldoet. (Wensen van bewoners en bedrijven, nieuwe wetgeving, veranderd beleid, etc.)

Aan het eind van de levensduur wordt op basis van de actuele wensen (beleid) opnieuw besloten wat er met het object moet gebeuren. Moet het worden verwijderd, gerenoveerd (min of meer in uitgangssituatie terugbrengen) of moet er iets geheel anders worden gemaakt?

Figuur 1 Het cyclische proces van stedelijke ontwikkeling en beheer

1.3 Definitie beheer

Tegen de achtergrond van de hiervoor weergegeven beheercyclus kan het begrip beheer als volgt worden gedefinieerd:

Beheer is het bewaken en waarborgen van de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte met als doel het realiseren van de gewenste functie door systematisch plannen, budgetteren, voorbereiden en uitvoeren van beheermaatregelen alsook regulering en toezicht.

Beheer betekent in deze definitie zowel onderhoud als inrichten. Onderhoud vindt plaats met als doel de huidige kwaliteit en functie van de openbare ruimte in stand te houden.

Onderhoud is de uitvoering van preventieve dan wel correctieve maatregelen voor het behoud of herstel van de oorspronkelijke kwaliteit van de openbare ruimte. Toezicht is in deze definitie ook deel van het onderhoud.

Inrichten is het ordenen en samenstellen (ontwerp tot en met realisatie) van objecten en onderdelen in de openbare ruimte, zodanig dat deze geschikt is voor de bestemde functie.

1.4 Afbakening

Het 'Beheerplan groenvoorzieningen' biedt inzicht in het beheer en onderhoud van de volgende (groen)voorzieningen.

1.4.1 Openbare groenvoorzieningen

In dit product worden de kosten en de baten verantwoord van het beheer en onderhoud van de volgende objecten in de openbare ruimte (inclusief de Delftse Hout):

- Bomen
- Struiken:
 - bosplantsoen
 - heesters (opgaand en bodembedekkend)
 - botanische rozen
 - struikrozen
 - blokhagen
 - losse hagen
- Perken
 - één- en tweejarigen
 - vaste planten
 - bollen
 - bloembakken
- Gazons
- Ruw gras
 - gemaaid
 - beweid
 - ruigten

- Verhardingen
 - (half)verhardingen in parken en groenstroken
 - ruiterspaden
 - strandstrook
- Oever- en waterbeplantingen
- Botulismebestrijding

Het beheer en onderhoud van de volgende objecten in de openbare ruimte worden op dit moment nog onder Product 05046 - Openbaar groen verantwoord maar worden in dit beheerplan alleen in kwantitatieve en budgettaire zin behandeld:

- Straatmeubilair (in het groen) Beheerplan Straatmeubilair (2007)
- Speelvoorzieningen Beheerplan Speelvoorzieningen (2008)

De volledige verantwoording van het beheer en onderhoud van deze objecten zal in de aangegeven beheerplannen worden gegeven. Er wordt voorgesteld om voor deze voorzieningen een eigen product in de begroting in te richten.

1.4.2 Semi-openbare groenvoorzieningen van derden

Dit betreft het onderhoud van semi-openbare groenvoorzieningen in opdracht van derden. Hierbij dient te worden gedacht aan groenvoorzieningen van:

- woningcorporaties
- kerkgenootschappen
- scholen
- verenigingen

Er wordt getracht de activiteiten op het niveau van de deelopdrachten tenminste kostendekkend te laten zijn.

1.4.3 Buiten het kader van dit beheerplan.

Het beheer en onderhoud van een aantal groenvoorzieningen valt buiten het kader van dit beheerplan. Het betreft de groenvoorzieningen die onderdeel zijn van een specifieke objecten en producten.

Begraafplaatsen

De kosten voor het beheer en onderhoud van de drie Delftse begraafplaatsen, waaronder de aanwezige groenvoorzieningen, is onderdeel van Product 05014 - Begraafplaatsen en lijkbezorging.

Speeltuinen (bewaakte)

Het beheer en onderhoud van de bewaakte speeltuinen en het toezicht door de gemeentelijke toezichthouders op de veiligheid in de bewaakte speeltuinen worden verantwoord op Product 5008 - Speeltuinen en Product 05058 - Kindervoorzieningen. De besteding van het hiervoor beschikbare onderhoudsbudget zal worden verantwoord in het beheerplan speelvoorzieningen (2008).

Waterspeeltuinen en kinderboerderijen

Het beheer en onderhoud van de waterspeeltuinen en kinderboerderijen Korftlaan en Tanthof, waaronder de aanwezige groenvoorzieningen, is onderdeel van het product 05051 - Recreatieve voorzieningen. De besteding van het onderhoudsbudget voor de waterspeeltuinen zal worden verantwoord in het Beheerplan speelvoorzieningen (2008)

Sportvelden

Het beheer en onderhoud van de gemeentelijke sportcomplexen, waaronder de aanwezige groenvoorzieningen, is onderdeel van het product 06005 - Beheer buitensport.

Recreatiegebied Midden-Delfland (Incl. Kerkpolder)

De Gemeente Delft participeert in de Gemeenschappelijke Regeling Midden-Delfland. Het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd door Groenservice Zuid-Holland in opdracht van het Recreatieschap Midden- Delfland. De Gemeente Delft draagt in 2007 € 514.250,-- bij in de exploitatie via Product 10016 - Recreatiegebied Midden-Delfland

2. Kader

Het gemeentebestuur draagt als eigenaar en beheerder van haar voorzieningen, waaronder de groenvoorzieningen, naast de bestuurlijke verantwoordelijkheid ook in civielrechtelijke zin de verantwoordelijkheid voor de staat waarin deze voorzieningen zich bevinden.

Voldoet het gemeentebestuur niet aan de daaruit voortvloeiende zorg tot instandhouding van de voorzieningen dan kan het voor de daaruit voortvloeiende schade verantwoordelijk worden gesteld. Het gaat dan zowel om de wettelijke aansprakelijkheid, de naleving van wettelijke regelgeving, als de risicoaansprakelijkheid op grond van het *Burgerlijk Wetboek (BW 1992)*. Indien de beheerder aansprakelijk wordt gesteld voor schade als gevolg van gebreken aan voorzieningen dan dient de beheerder aan te kunnen tonen dat zij bij het beheer van deze voorzieningen aan haar zorgplicht heeft voldaan. Dit houdt in dat tenminste *aangeetoond* moet kunnen worden dat:

- Voorzieningen conform de wettelijk voorschriften zijn aangebracht en worden onderhouden.
- Regelmatig inspecties worden uitgevoerd.
- Preventief onderhoud is uitgevoerd.
- Klachten en meldingen adequaat worden afgehandeld (klachtenregistratie).

De hiervoor geschetste risico's met betrekking tot aansprakelijkheid zijn binnen het kader van het Beheerplan Groenvoorzieningen vooral van toepassing op het boombeheer. Verder behoeft het aansprakelijkheidsrisico rond het vrijhouden van zichtlijnen voor de verkeersveiligheid de nodige aandacht. Ook dienen gevaarlijke situaties voorkomen te worden, bijvoorbeeld gaten in paden en trapvelden.

2.1. Wet- en regelgeving

2.1.1 Boswet

De Boswet (20 juli 1961) bevat regelgeving ter bewaring van bossen en andere houtopstanden. De wet heeft tot doel het handhaven en zo mogelijk uitbreiden van het oppervlak aan bosareaal in Nederland, zowel uit het oogpunt van economische waarde als natuurschoon.

Bebouwde kom Boswet

Conform de Boswet is iedere Nederlandse gemeente verplicht om bij raadsbesluit vast te stellen, wat voor de toepassing van de Boswet de grenzen van de bebouwde kom of kommen de gemeente zijn¹ (zie bijlage 1). De Boswet is alleen van toepassing op het gebied buiten de 'bebouwde kom Boswet'. De grens van de bebouwde kom Boswet is zodanig gekozen dat het grondgebied van de Gemeente Delft waarop de Boswet van toepassing is, zich beperkt tot de voor de Boswet relevante bosgebieden in het recreatiegebied Midden-Delfland, het Abtswoudse bos en het Ackerdijksebos. Het beheer en onderhoud van deze bosgebieden is onderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Midden-Delfland en wordt uitgevoerd door Groenservice Zuid-Holland in opdracht van het Recreatieschap Midden-Delfland. De recreatiegebieden Delftse Hout en Kerkpolder zijn meer stedelijk van karakter en bevatten geen bosgebieden die voor de Boswet relevant zijn. Ze zijn daarom buiten het toepassingsgebied van de Boswet gehouden. De Boswet is hierdoor slechts zeer beperkt van invloed op het beheer en onderhoud van de Delftse groenvoorzieningen.

¹ De actuele bebouwde kom van de Gemeente Delft, vastgesteld inzake artikel 1, vijfde lid, van de Boswet is op 30 maart 2006 door de Gemeenteraad vastgesteld en op 25 oktober 2006 door gedeputeerde staten van Zuid-Holland goedgekeurd.

Consequenties

In het (beperkte) gebied waarop de Boswet van toepassing is wordt de van toepassing zijnde regelgeving nageleefd. Concreet betekent dit dat het voornemen om een houtopstand te vellen tenminste één maand van tevoren wordt gemeld bij de Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuurontwikkeling en Voedselkwaliteit, door middel van het kapmeldingsformulier 'Kennissegeving van een voorgenomen velling'. Indien er geen kapverbod wordt opgelegd, wordt de velling uitgevoerd tussen één maand en één jaar nadat de kapmelding door de Dienst Regelingen is ontvangen. In de regel zal een herplantplicht van toepassing zijn, tenzij hier voor een ontheffing wordt verleend.

2.1.2 Bomenverordening Delft 1998 en bescherming monumentale bomen.

Binnen de bebouwde kom van de Boswet is de gemeente vrij om invulling aan haar eigen bomenbeleid te geven. De gemeentelijk regelgeving met betrekking tot het kappen, herplanten en behoud van bomen is vastgelegd in de Bomenverordening Delft 1998. De Bomenverordening Delft 1998 is van toepassing op het gemeentelijk grondgebied dat binnen de grens van de bebouwde kom Boswet gelegen is. In de bomenverordening is vastgelegd in welke gevallen voor het kappen, verplanten of ingrijpend snoeien (kandalaberen en knotten) van een boom een kapvergunning is vereist en in welke gevallen een (financiële) herplantplicht wordt opgelegd. Hoofdstuk 3 van de bomenverordening Delft 1998 omvat een subsidieregeling om particuliere eigenaren van monumentale bomen tegemoet te kunnen komen in de vaak hoge kosten van onderhoudsnoei aan deze bomen.

Monumentale bomen

De Gemeente Delft hecht grote waarde aan bomen met een monumentaal karakter. Een boom wordt in Delft als monumentaal aangemerkt als deze:

- tenminste 50 jaar of ouder is;
- nog enkele tientallen jaren te leven heeft;
- en een bijzondere waarde heeft door schoonheid, (cultuur)historie of zeldzaamheid.

De monumentale bomen in gemeentelijk en particulier bezit zijn opgenomen in de lijst van monumentale bomen en bijbehorende tekening zoals vastgesteld in de Collegevergadering van 25 oktober 2005²

Bescherming in Bomenverordening Delft 1998

Monumentale bomen worden in de bomenverordening extra beschermd doordat de vrijstellingen op het kapverbod niet van toepassing zijn op bomen die voorkomen in de lijst van monumentale bomen.

Bescherming in de Bestemmingsplannen

Bij de herziening van de bestemmingsplannen worden bomen in de lijst van monumentale bomen ook opgenomen in het bestemmingsplan. In eerste instantie wordt dit gedaan om te zorgen dat deze bomen in een vroeg stadium in de planvorming worden betrokken. Maar ok om de bomen te kunnen beschermen tegen andere activiteiten die deze bomen in hun voortbestaan kunnen bedreigen. Hiertoe worden in de bestemmingsplannen de voorschriften opgenomen dat het binnen een afstand van 8 meter uit het hart van een op de plankaart aangeduide monumentale boom:

² De meest actuele lijst van monumentale bomen en bijbehorende tekening zijn te raadplegen via het Raads Informatie Systeem (RIS) onder; Verordeningen, Verordeningen Raad, Bomenverordening Delft 1998.

- niet is toegestaan een bouwwerk op te richten;
- verboden is om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het College (aanlegvergunning) de volgende werken of werkzaamheden uit te voeren:
 - a) het ontgronden, afgraven, egaliseren, diepploegen en ophogen van gronden;
 - b) het aanbrengen van oppervlakteverhardingen;
 - c) het aanleggen van halfverharde paden en wegen;
 - d) het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van recreatief medegebruik en educatief medegebruik;
 - e) het aanbrengen van drainage;
 - f) het aanbrengen van ondergrondse en bovengrondse transport-, energie- en/of communicatieleidingen.

De aanlegvergunning kan (onder voorwaarden) worden verleend indien door, of ten gevolge van, de uitvoering van deze werken of werkzaamheden geen onevenredige verslechtering van de groeiomstandigheden van de betreffende boom wordt verwacht.

Consequenties

De Gemeente Delft heeft een voorbeeldrol bij de naleving van haar eigen regelgeving. Dit betekent dat ook bij de uitvoering van beheer- en onderhoudswerkzaamheden de regelgeving in de Bomenverordening Delft 1998 en de bepalingen in het Bestemmingsplan zorgvuldig moeten worden nageleefd.

Als extra richtlijn is afgesproken dat de Gemeente Delft ook de voorgenomen vellingen publiceert die op grond van de Bomenverordening Delft 1998 geen kapvergunning vereisen, voor zover het gemeentelijke bomen betreft.

2.1.3 Flora- en faunawet.

De Flora en faunawet bevat regelgeving voor het beheer, de jacht, de handel, de schadebestrijding, het bezit en andere menselijke activiteiten die een schadelijk effect hebben op beschermde planten en diersoorten. De Flora- en faunawet is voor dit beheerplan relevant omdat deze wet beperkingen stelt aan de uitvoering van beheer- en onderhoudswerkzaamheden in groenvoorzieningen.

In de regel gaat de uitvoering van de beheer- en onderhoudswerkzaamheden prima samen met de bescherming van soorten. Als de werkzaamheden zo kunnen worden ingericht dat er geen schade wordt toegebracht aan beschermde soorten hoeft er vooraf niets te worden geregeld. Soms is het echter onvermijdelijk dat schade wordt toegebracht aan beschermde dieren en planten. In die situaties dient vooraf bekeken te worden of hiervoor een *vrijstelling* geldt of dat een *onthefing* moet worden aangevraagd. In bijlage 2 is een stappenplan³ opgenomen waarmee kan worden vastgesteld of de verboden in de Flora- en faunawet van toepassing zijn, wanneer onder een vrijstelling kan worden gewerkt en in welke gevallen een ontheffing dient te worden aangevraagd. De hierin genoemde tabellen met beschermde planten en dieren zijn opgenomen in bijlage 3.

Gedragcode

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB art. 75 van de Flora- en faunawet (23 februari 2005) geldt een vrijstellingsregeling voor werkzaamheden die zijn te kenmerken als:

- bestendig gebruik
- **bestendig beheer en onderhoud** of
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

³ Bron: Brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie van LNV.

Er zijn twee soorten vrijstellingen:

1. een algemene vrijstelling voor de algemene soorten in tabel 1 (deze vrijstelling geldt ook indien zonder gedragscode wordt gewerkt);
2. een vrijstelling op voorwaarde dat wordt gehandeld conform een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode (voor de meer zeldzame soorten in tabel 2 en 3, en alle vogels).

Het werken onder een gedragscode biedt voordelen voor de uitvoering van beheer- en onderhoudswerken doordat het in veel gevallen niet meer nodig zal zijn om een ontheffing aan te vragen. Verder kan een gedragscode voorkomen dat de uitvoering vertraging oploopt als onverwacht beschermde soorten worden aangetroffen. In dat geval kan direct conform de gedragscode worden gehandeld en zal het in de meeste gevallen niet nodig zijn alsnog een ontheffing aan te vragen. Verder biedt de gedragscode mogelijkheden om het handelen conform Flora- en faunawet structureel in de werkprocessen in te bedden.

Hier staat tegenover dat de vrijstelling op basis van een gedragscode alleen geldt als *aantoonbaar* conform de gedragscode wordt gewerkt. Dit vereist dus extra werkzaamheden en administratieve handelingen:

- het opstellen en actueel houden van verspreidingskaarten beschermde soorten;
- (globale) inventarisaties op de aanwezigheid van beschermde soorten voorafgaand aan de werkgangen;
- markering beschermingszones;
- aanpassing uitvoeringsmethodieken;
- opleidingstraject 'Werken conform gedragscode' voor teamleiders en werkmeesters.

Of het werken onder een gedragscode voordelen biedt ten opzicht van individuele ontheffingsaanvragen is afhankelijk van de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het beheergebied en een inschatting van het aantal gevallen waarin een ontheffing dient te worden aangevraagd.

Gedragscode Delft

De Gemeente Delft werkt aan een voorstel om een gedragscode voor bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting in te voeren. In dat voorstel zal de afweging worden gemaakt of wordt aangesloten bij een van de reeds goedgekeurde gedragscodes. Of dat het ontwikkelen van een Delfts gedragscode beter aansluit bij de gemeentelijke milieuambities. In beide gevallen kan gebruik worden gemaakt van de kaders die de reeds goedgekeurde gedragscodes bieden:

- *Unie van Waterschappen (Stowa)* Gedragscode voor bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting in het kader van waterschapstaken (status: Ontwerp-goedkeuringsbesluit ter visie gelegd)
- *Vereniging Stadswerk en Vereniging van hoveniers en groenvoorzieners* Gedragscode bestendig beheer en onderhoud gemeentelijke groenvoorzieningen (status: In afwachting van Ontwerp-goedkeuringsbesluit)
- *Gemeente Leiden* Gedragscode ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (status: Ontwerp-goedkeuringsbesluit ter visie gelegd).
- *Vereniging van Recreatieondernemers Nederland (Regron/Hiswa/Aracdis)* Gedragscode bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud recreatieterreinen (status: Ontwerp-goedkeuringsbesluit ter visie gelegd)

2.2 Beleid en ontwikkelingen

2.2.1 Groenbeleidsplan “Het juiste groen op de juiste plaats”

Algemeen

Het meest recente (vigerende) groenbeleidsplan is de nota “Het juiste groen op de juiste plaats” (juni 1991). De nota is na 15 jaar gedateerd te noemen. De centrale beleidsrichtlijnen en kwaliteitscriteria zijn echter nog steeds actueel en bieden een goede basis voor een actualisering van het groenbeleid.

Groenbeleid

Het groenbeleidsplan “Het juiste groen op de juiste plaats” breekt met het kwantitatieve en nivellerende groenbeleid van de voorafgaande jaren⁴ en verschuift het accent naar kwaliteit bij de inrichting en het beheer van het openbare groen. Vanuit de kwaliteitsaspecten, duurzaamheid, functionaliteit, karakteristiek en samenhang worden beleidslijnen uitgewerkt om te komen tot een betere verdeling, inrichting en beheer van het groen.

Om duurzame kwaliteit te waarborgen wordt een kader van bomen, heesters, water en gras onderscheiden dat op ook lange termijn tegen relatief beperkte beheerkosten in stand kan worden gehouden. Waar de functie van het groen en het karakter van de omgeving dit toelaten is voor een extensief beheer gekozen. Hierdoor is (financiële) ruimte vrijgemaakt om in de minder groene wijken (Binnenstad en de oude wijken rond de Binnenstad) een hoger inrichtings- en onderhoudsniveau te realiseren. En om op de daarvoor geschikte plekken verspreidt over de wijken luxe groenelementen als perken en bloembakken toe te passen. Het in de nota's vastgelegde beleid vraagt hierin duidelijke keuzen te maken, met het besef dat niet alles overal kan of hoeft. Een natuurliefhebber kijkt met andere ogen naar het groen dan iemand die van strak aangeharkte (rozen)perken houdt. Een groenbeleid dat probeert om overal aan alle (vaak tegenstrijdige) wensen tegemoet te komen resulteert in eenvormig groen, waar geen mens meer echt tevreden mee is. Door in overeenstemming met de functie en het karakter van de omgeving te kiezen voor één uitgesproken kwaliteit ontstaat op een hoger schaalniveau een hoogwaardig aanbod van rijk gevarieerde groenvoorzieningen en een doelmatige besteding van middelen.

Natuurontwikkeling

De Groenbeleidsnota spreekt zich uit om de mogelijkheden voor natuurontwikkeling in de stad beter te benutten. Ook hierbij wordt gevraagd om op basis van functie, karakteristiek en samenhang duidelijke keuzen te maken. Ieder (groen)gebied heeft mogelijkheden voor natuurontwikkeling, maar niet alle vormen van natuurontwikkeling zijn overal op zijn plaats. De beste mogelijkheden voor natuurontwikkeling liggen in het buitengebied, de groene buitenwijken, de ecologische kerngebieden en de ecologische zones die deze gebieden verbinden. Maar ook de stenige Binnenstad biedt mogelijkheden voor natuurontwikkeling. De natuurontwikkeling binnen de stedelijk woonomgeving kan rekenen op een groot maatschappelijk draagvlak maar dient altijd in samenhang te worden gezien met de overige functies van het groen, zoals bijvoorbeeld. speel- en siergroen etc. Groengebieden die voor natuurontwikkeling zijn aangewezen dienen ook als zodanig te worden beheerd. Afhankelijk van de situatie en de gewenste doelsoorten zal per gebied een beheerstrategie ontwikkeld worden waarmee het gewenste eindbeeld gerealiseerd kan worden.

Realisatie en financiën

In de eerste uitvoeringsfase van het in deze nota vastgelegde beleid zijn grote delen van het openbaar groen omgevormd naar een ander groentype. Hiervoor is destijds 1,6 miljoen euro beschikbaar gesteld. (Verdeeld over vijf jaarschijven, 1991-1995).

⁴ Groenstructuurplan 1984, en opeenvolgende bezuinigingen.

Aansluitend zijn ook de parken in overeenstemming met het groenbeleidsplan gerenoveerd. Hierbij zijn de karakteristieke kenmerken van de Delftse parken versterkt. Hiervoor is € 1,65 miljoen euro beschikbaar gesteld. (Eveneens verdeeld over 5 jaarschijven 1995 – 1999).

2.2.2 Bomenbeleidsnota “De juiste boom op de juiste plaats.

Het beleidsdeel, deel A van deze bomenbeleidsnota (juni 2004) bevat de beleidsrichtlijnen voor de duurzame instandhouding van de aanwezige boomstructuur. Deel B beschrijft het gemeentelijke beleid en de procedures voor de afhandeling en beoordeling van kapvergunningen. Deel C betreft een eerste aanzet voor het gemeentelijke vervangingsbeleid. Het in de bomennota beschreven beleid richt zich op:

1. Het verbeteren van de boven- en ondergrondse groeiomstandigheden.
2. Het vergroten van de diversiteit in soorten en levensduur (bij vervanging).
3. Het realiseren van een meer evenwichtige leeftijdsopbouw (bij vervanging).
4. Betere bescherming van bomen bij bouw- en graafwerkzaamheden.
5. Beschermen van monumentale bomen.
6. Versoepelen kapvergunningenbeleid voor bomen in situaties waarvoor in de regel altijd een kapvergunning wordt verstrekt.
7. Invoering (bomen)beheersysteem en veiligheidslogboek.

Notitie Vervangingsbeleid bomen en bomendepot

In de notitie ‘Vervangingsbeleid bomen en bomendepot’⁵ wordt het College voorgesteld in stemmen met het opzetten van een bomenvervangingsbeleid voor minder duurzame bomen zoals in de nota wordt voorgesteld. In de notitie wordt voorgesteld om in de komende zeven a tien jaar jaarlijks 200-250 populieren en wilgen te vervangen door meer duurzame boomsoorten. De kosten van het vervangen van 250 populieren op jaarbasis zijn geschat op 160.000,--. In de nota wordt aangegeven dat deze kosten gefinancierd kunnen worden uit de reguliere begroting van de sector Stadsbeheer. Verder wordt aan het College voorgesteld om te komen tot een ‘bomendepot’ en deel te nemen aan een ‘virtuele bomenbank’ om vaker bomen te kunnen verplanten.

Evaluatie bomenbeleid

Het College heeft aan de Gemeenteraad toegezegd dat het bomenbeleid in 2007 zal worden geëvalueerd. Vanuit de eerste globale inventarisatie van knelpunten komt naar voren dat de volgende punten aandacht behoeven:

- Bescherming bomen op bouwplaatsen
- De procedure kapvergunningen (functiescheiding vakteams)
- De criteria voor de beoordeling van kapvergunningen
- Criteria voor het opleggen van een (financiële) herplantplicht
- Het vervangingsbeleid
- Diversiteit
- Informatievoorziening en communicatie met derden

In de eindrapportage van de evaluatie van het bomenbeleid worden aanbevelingen gedaan om het bomenbeleid op deze onderdelen te verbeteren. Vooruitlopend op de evaluatie van het bomenbeleid is aan de volgende besluiten en afspraken invulling gegeven:

⁵ Vastgesteld in de Collegevergadering 24 januari 2006, tkn commissie Leefbaarheid 9 februari 2006. Het stuk heet officieel ‘Vervangingsbeleid bomen en bomenbank’. Maar ‘Bomenbank’ is een geregistreerd handelsmerk van de Nationale Bomenbank dat niet door de Gemeente Delft gebruikt mag worden.

Funcitiescheiding kapvergunningen

In de procedure waarbij de gemeente zelf aanvrager is van de kapvergunning was tot voor kort dezelfde afdeling aanvrager en verlener. Sinds 1 juli 2007 is het mandaat tot het verlenen van kapvergunning daarom aan een andere afdeling, BWT, toegekend zodat de schijn van belangenverstrengeling wordt vermeden.

Verplanten bomen

Bij grote projecten waarvoor veel bomen moeten wijken worden de bomen vroegtijdig aangemeld bij bedrijven die bemiddelen tussen gemeenten die bomen nodig hebben en zij die bomen over hebben. Daarnaast wordt ook gezocht naar geschikte locaties om bomen binnen de Gemeente Delft te herplanten. Het betreft de bomen binnen de Projecten spoorzone en Technopolis. Voor enkele tientallen bomen zijn intern en extern bestemmingen gevonden.

Afmetingen nieuwe aanplant

Nieuwe bomen worden geplant in een maat van tenminste 20-25 cm

2.2.3 Ecologieplan Delft 2004-2015

Het ecologieplan is de Delftse visie op een natuurlijke en leefbare stad. Het beschrijft hoe de Gemeente Delft de komende jaren, en in samenhang met sociale en economische ontwikkelingen, de diversiteit in de natuur behoudt en verder ontwikkelt. De belangrijkste doelstellingen en ambities zijn:

1. het realiseren en uitbouwen van een kwalitatief hoogwaardige ecologische hoofdstructuur;
2. het handhaven van een evenwichtige verhoudingen tussen natuur en bebouwing;
3. het verhogen van de natuurwaarde van bermen en oevers (Oeverplan 2001);
4. het verbeteren waterkwaliteit (Waterplan Delft 2000);
5. het beter afstemming van inrichting, ontwerp en beheer.

Consequenties

Bij de realisatie van natuurvriendelijke oevers en ecologische zones worden gazons, sierbeplantingen en harde oevers omgevormd naar ruwe bermen, struweel en oevervegetaties. Dit leidt tot verschuivingen in het groenbeheer. De totale kosten van het beheer en onderhoud van natuurvriendelijke oevers en ecologische beplantingen zijn niet altijd hoger dan van traditionele groenvoorzieningen. De realisatie van natuurvriendelijke oevers en eco-zones wordt gefinancierd uit daarvoor beschikbare kredieten. De consequenties voor het beheer en onderhoud worden na realisatie verwerkt in de beheersystemen en bij de eerstvolgende herziening van de beheerplannen inzichtelijk gemaakt.

2.2.4 Uitvoering Waterplan Delft (2005)

Het Waterplan beschrijft de gemeenschappelijke visie van de Gemeente Delft en het Hoogheemraadschap van Delfland op het integraal duurzaam waterbeheer. De volgende onderdelen in het Waterplan zijn van invloed op het groenbeheer.

Kaderrichtlijn water

Vanuit de Kaderrichtlijn water zijn doelstellingen opgesteld voor het verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van oppervlaktewater. De realisatie van deze doelstellingen heeft o.a. tot gevolg dat het areaal aan zuiverende en ecologische oever- en waterbeplantingen (o.a. natuurvriendelijke oevers en helofytenfilters) zal toenemen. Dit leidt tot dezelfde verschuivingen in het groenbeheer als in paragraaf 2.2.3 is aangegeven.

Wateropgave

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) zijn de doelstellingen voor het waterkwantiteitsbeheer geformuleerd. Vanuit de knelpunten in de waterbalans is een actieprogramma geformuleerd dat voorziet in een aanzienlijke uitbreiding van het bergend wateroppervlak. Conform de doelstellingen in het NBW dient in de polders met een bergingstekort totaal 29,3 ha extra wateroppervlak gerealiseerd te worden. Het NBW stelt zich tot doel om het watersysteem voor 2015 op orde te hebben.

Consequenties groenbeheer

De realisatie van de doelstellingen van het NBW betekent concreet dat tussen 2007 en 2015 circa 29,3 ha extra wateroppervlak gerealiseerd dient te worden. In veel gevallen zal dit leiden tot een afname van de oppervlakte aan gemeentelijke en semi-openbare groenvoorzieningen (bomen, gras, beplantingen, etc.).

Er wordt ingeschat dat tussen 2008-2011, tien tot vijftien ha gemeentelijk openbaar groen wordt omgevormd naar oppervlaktewater. De consequenties voor het groenbeheer worden na realisatie in de groenbeheersystemen verwerkt en bij de eerstvolgende herziening van de beheerplannen inzichtelijk gemaakt. (zie paragraaf 3.3 Areaalmutaties)

2.2.5 Herpolderovereenkomst.

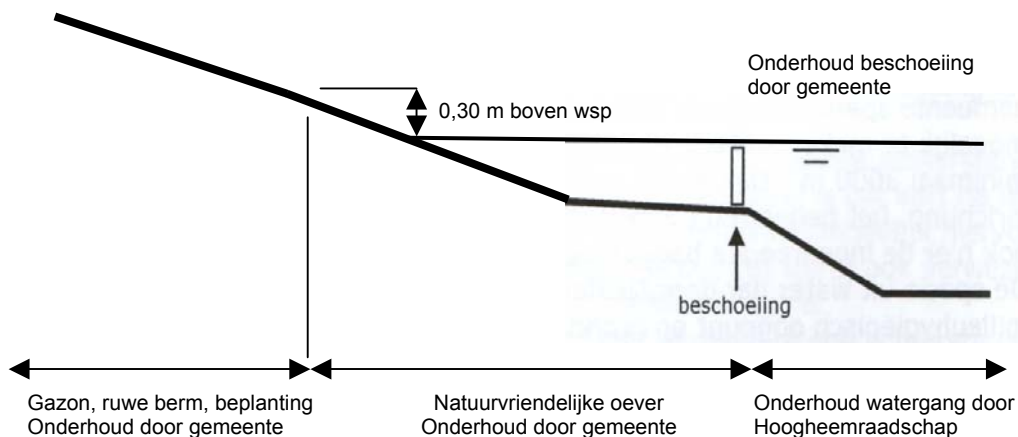
Op 12 april 2006 heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met het Hoogheemraadschap van Delfland voor de overdracht van de stedelijke watergangen aan het waterschap. Het beheer en onderhoud van de boezemwateren en hoofdwatgangen wordt overgenomen door het Hoogheemraadschap van Delfland, de gemeente blijft verantwoordelijk voor het beheer van de overige watergangen (de watersystemen rond begraafplaatsen, sportvelden, waterspeeltuinen, de Delftse Hout en een beperkt aantal andere watergangen). Over het beheer van de natuurvriendelijke oevers, walmuren en beschoeiingen is het volgende in de overeenkomst opgenomen:

Artikel 8 lid b

Voor het beheer en onderhoud van natuurvriendelijke oevers vergoedt Delfland de gemeente jaarlijks 50% van de meerkosten van natuurvriendelijk beheer en onderhoud ten opzichte van regulier bermonderhoud. Deze meerkosten zijn nochtans becijferd op € 18.000,- uitgaande van een meerprijs van € 1,- per strekkende meter natuurvriendelijke oever. Indien uit de praktijk blijkt dat de werkelijke meerkosten (sterk) afwijken, maken gemeente en Delfland hier nieuwe afspraken over.

Het onderhoud van de natuurvriendelijke oevers vanaf de insteek (grens tussen maaiveld en talud) tot en met de eventueel aanwezige (onderwater) beschoeiing aan het eind van de plasberm blijft in onderhoud bij de gemeente. Delfland onderhoudt (baggeren, krozen en zuiveren) de watergang tussen de onderwaterbeschoeiingen, of bij afwezigheid van een onderwaterbeschoeiing, het knikpunt in het onderwatertalud, of bij afwezigheid van een onderwaterbeschoeiing of knikpunt, vanaf een waterdiepte van 30 cm diep. Dit is weergegeven in figuur 2 op de volgende bladzijde.

Figuur 2 - Begrenzings beheer en onderhoud oevers en watergangen.

consequenties groenbeheer

Voor het groenbeheer is het relevant dat het maaien en sloten van circa 90% van het areaal aan watergangen is overgedragen aan het Hoogheemraadschap van Delfland. 10% van het totale areaal blijft in gemeentelijk beheer.

In het kader van de overgangsregeling is afgesproken dat de Gemeente Delft het beheer van het overgedragen areaal tenminste nog tot en met 1 januari 2009 in opdracht van het Hoogheemraadschap zal uitvoeren. Het ziet er naar uit dat het Hoogheemraadschap het beheer en onderhoud van de watergangen in het stedelijk gebied ook in de toekomst door de Gemeente Delft uit zal laten voeren.

2.2.6 Burgers en beheer

De Gemeente Delft wil haar bewoners ruimte bieden om een positieve invloed uit te oefenen op de inrichting en het beheer van hun woonomgeving. Enerzijds door middel van de wijkbudgetten om (kleinschalige) initiatieven te ondersteunen, maar ook door samen met bewoners afspraken te maken over (groen)onderhoud.

De manier waarop invloed kan worden uitgeoefend loopt uiteen van het uiten van een klacht, het indienen van een vraag of verzoek, het meedenken over een (her)inrichtings- of onderhoudsvoorstel, tot aan vormen van bewonersparticipatie aan het onderhoud van een stuk openbaar groen.

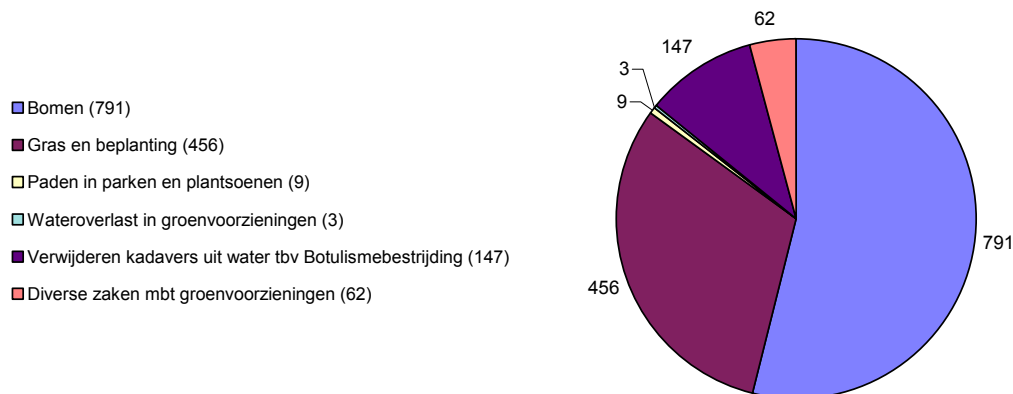
Infopunt Stadsbeheer

Voor informatie, klachten en melding met betrekking tot het beheer en onderhoud van de openbare ruimte kunnen bewoners terecht bij het Infopunt Stadsbeheer. De sector Stadsbeheer streeft ernaar klachten en melding binnen een redelijke termijn te verhelpen.

- Graffiti wordt alleen verwijderd indien het aanstootgevende en racistische uitingen betreft. Aanstootgevende en racistische graffiti wordt binnen 24 uur verwijderd.
- Overige meldingen met betrekking tot het schoonhouden van de openbare ruimte worden binnen 48 uur afgehandeld.
- Meldingen met betrekking tot het heel houden (reparaties) van de openbare ruimte worden binnen 10 dagen uitgevoerd.
- De gemeentelijke servicenorm voor een schone en hele woonomgeving stelt dat 80% van de meldingen binnen de afhandeltermijn wordt uitgevoerd.

In 2006 zijn er circa 18.000 meldingen bij het Infopunt geregistreerd. Hiervan zijn bijna 1470 meldingen die direct betrekking hebben op of een relatie hebben met groenvoorzieningen en botulismebestrijding.

Meldingen Infopunt Stadsbeheer mbt groenvoorzieningen (1468)

Samenwerken in de Wijk (De Delftse Wijkaanpak)

De participatie van burgers en bedrijven aan de inrichting en het beheer van hun woon- en werkomgeving heeft de Gemeente Delft georganiseerd in het 'Samenwerken in de wijk'. Het 'Samenwerken in de wijk' biedt burger mogelijkheden om zelf initiatief te nemen en invloed uit te oefenen op de leefbaarheid van hun wijk. De gemeente Delft biedt hiertoe de volgende mogelijkheden:

Snelle acties

Bewoners die een snel uitvoerbare oplossing hebben voor een concreet probleem kunnen een beroep doen op de middelen die hiervoor beschikbaar zijn. Te denken valt aan een 'Fleur Delft Op' actie.

Bewonersoverleg en wijkprogramma's

Bewoners die wensen of ideeën hebben over de inrichting en het beheer van hun woon- of werkomgeving kunnen dit via de vele vormen van bewonersoverleg kenbaar maken. Bijvoorbeeld: Wijkmarkt, Bewonersplatform, Buurtbeheeroverleg, Themabijeenkomsten, Wijkschouw). Het Buurtbeheeroverleg en de Wijkschouw zijn primair gericht op het signaleren en oplossen van problemen met betrekking tot het beheer en onderhoud. Wensen en ideeën die passen binnen het gemeentelijke beleid en de beschikbare middelen worden in overleg met de initiatiefnemers en andere betrokkenen uitgewerkt tot een concreet voorstel. De uitvoering van deze initiatieven verloopt via de wijkprogramma's. Verder worden bewoners actief geïnformeerd over ingrijpende (onderhouds)werkzaamheden in hun woonomgeving, zoals herinrichtingen en het vervangen van bomen. Afhankelijk van het schaalniveau worden bewoners schriftelijk geïnformeerd of wordt bewoners de gelegenheid geboden om op inloopbijeenkomsten en bewonersavonden kennis te nemen van de voorstellen en hierop te reageren.

Beheerovereenkomsten

In een aantal gebieden hebben bewoners (organisaties) het initiatief genomen om groengebieden in hun woonomgeving geheel of gedeeltelijk in eigen beheer te nemen. Dit varieert van bewoners die een plantvak voor hun eigen deur inrichten en onderhouden tot de meer professionele onderhoudscontracten met bewonersverenigingen (bijvoorbeeld 't Groentje bij de Scheepsmakerij) en organisaties (bijvoorbeeld het onderhoud van de Delftse boomgaarden door het KNNV).

2.2.7 Politiekeurmerk Veilig Wonen

Het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVM) stelt dat een zorgvuldig ontwerp en beheer van de te bouwen en/of gebouwde omgeving de kans op nagenoeg alle vormen van kleine criminaliteit vermindert. Bewoners voelen zich veiliger in, en meer betrokken bij, een aantrekkelijke en goed verzorgde woonomgeving. Kapotte, vernielde of bekladde objecten en vuil verminderen de aantrekkelijkheid van de woonomgeving. En de betrokkenheid van bewoners. Het PKVW kent een keurmerk voor de *nieuwbouw* en voor de *bestaande bouw*. Ten aanzien van het PKVW heeft de Gemeenteraad van Delft in hoofdlijnen besloten⁶ dat:

- Voor alle nieuwbouwlocaties aan de eisen van het Politiek Keurmerk Veilig Wonen Nieuwbouw dient te worden voldaan, voor zover de Gemeente Delft hiervoor verantwoordelijk is.
Dit betekent dat in elk geval aan alle van toepassing zijnde basiseisen (23) van het PKVW wordt voldaan, en daarnaast aan tenminste 60% van de van toepassing zijnde aanvullende eisen (26) wordt voldaan.
- Bij het beheer en onderhoud (w.o. herstructurering) van de bestaande woonomgeving aan de kostenneutrale eisen van het Politiek Keurmerk Veilig Wonen Bestaande Bouw dient te worden voldaan, voor zover de Gemeente Delft hiervoor verantwoordelijk is.
Het PKVW Bestaande Bouw bestaat uit drie afzonderlijke certificaten voor de veilige woning, veilig (woon)complex en veilige (woon)omgeving, die afzonderlijk te behalen zijn. Het volledige PKVW Bestaande bouw wordt afgegeven als het complex en de omgeving en tenminste 60% van de individuele woningen aan de eisen voldoet.

Voor de gemeentelijke beheerplannen is relevant dat de voor het PKVW behaalde eisen ook duurzaam worden gewaarborgd door een adequaat beheer. Het PKVW vereist daarom dat de afspraken over het beheer van o.a. de woonomgeving in een beheerplan worden vastgelegd⁷ en nageleefd. In het Beheerplan Woonomgeving dient te worden aangegeven op welke manier wordt zorg gedragen voor een blijvend schone, hele en veilige woonomgeving. Het PKVW geeft aan dat het Beheerplan Woonomgeving tenminste uitwerking dient te geven aan de volgende aspecten:

- Samenwerking en communicatie.
- Reparaties en schoonmaak.
- Beplanting en verlichting.
- Hondenpoep.

In bijlage 7 is aangegeven hoe de Gemeente Delft ten aanzien van deze aspecten invulling geeft aan de eisen die het PKVW stelt. Uit dit overzicht kan worden geconcludeerd dat de Gemeente Delft de eisen van het PKVW in haar werkprocessen heeft geïntegreerd. Indien voor het behalen van een PKVW een Beheerplan Woonomgeving dient te worden opgesteld kan worden verwezen naar de afspraken die in bijlage 7 zijn vastgelegd.

Aanstootgevende graffiti op een boom
(Schrijft geen Birne op een Meidoorn!)

⁶ Nota 'Politiekeurmerk Veilig Wonen' (2002) en de nota 'Het politiekeurmerk Veilig Wonen als manier van werken' (2004)

⁷ Strikt genomen is het opstellen van een beheerplan woonomgeving alleen een verplichte basiseis in het PKVW Bestaande Bouw. Voor het PKVW Nieuwbouw is het 1 van de 26 aanvullende eisen waarvan slechts 60% behoeft te worden gehaald.

2.2.8 Hondenbeleid

Hondenpoep zorgt voor veel overlast. Zeker op trapvelden, bij speelplaatsen en in parken. Om mogelijke overlast door honden te beperken heeft de Gemeente Delft de volgende beleids- en gedragsregels in de APV voor Delft opgenomen.

Hondenverbod

Op de volgende locaties is het verboden om honden te laten verblijven of te laten lopen⁸:

- Publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaatsen, zandbakken en speelweiden.
- Op de volgende door het College aangewezen locaties:
 - de zandstrook ten noorden van de Grote Plas, gelegen in het recreatiegebied “De Delftse Hout”, in de periode van 1 april tot 1 oktober;
 - het Arboretum-Heempark nabij de Korftlaan.

Honden moeten worden aangelijnd.

Op alle overige plaatsen binnen de bebouwde kom dienen honden te worden aangelijnd. Verspreidt over de wijken heeft het College hondenrenvelden aangewezen waar het aanlijngedebod in de APV voor Delft⁹ niet van toepassing is en honden los rond mogen lopen. De hondenrenvelden zijn opgenomen in bijlage 4 en worden ter plaatse aangegeven met speciale borden.

Hondenbezitters moeten de poep van hun hond opruimen

Hondenbezitters dienen er op toe te zien dat hun hond zich niet van uitwerpselen ontdoet op andere locaties dan de door het College aangewezen hondenuitlaatstroken, tenzij de uitwerpselen direct worden opgeruimd¹⁰. De Gemeente Delft stelt hiervoor gratis speciale zakjes ter beschikking. De hondenuitlaatstroken zijn opgenomen in bijlage 4 en worden ter plaatse aangegeven met speciale borden. De verplichting om uitwerpselen op te ruimen is ook van toepassing op de hondenrenvelden. Op de renvelden zijn daarvoor speciale hondenpoepbakken geplaatst. Op de hondenuitlaatstroken mogen uitwerpselen blijven liggen. Deze stroken worden door de gemeente schoongemaakt.

consequenties groenbeheer

De specifieke beheermaatregelen voor de uitvoering van het hiervoor beschreven hondenbeleid zijn:

- Het in stand houden van de borden waarmee de hondenrenvelden en hondenuitlaatstroken worden aangegeven.
- Het in stand houden en legen van de hondenpoepbakken.
- Het maaien en vegen van de hondenuitlaatstroken.
Om stankoverlast en onhygiënische toestanden te voorkomen worden de hondenuitlaatstroken in het groeiseizoen wekelijks gemaaid en geveegd. Buiten het groeiseizoen wordt alleen geveegd. Het maaien van de hondenrenvelden wordt in de reguliere maaironden meegenomen.
- De aanschaf en uitgifte van hondpoepzakken.

De totale beheerkosten bedragen ca. € 75.000,--- en worden gefinancierd vanuit het product 05046 Openbaar groen.

⁸ Art. 2.3.14, lid 1b, Loslopende honden, verboden plaatsen, identificatie. (2de uitvoeringsbesluit 23 november 2004)

⁹ Art. 2.3.14 Loslopende honden, verboden plaatsen, identificatie. (3de uitvoeringsbesluit, 23 november 2004)

¹⁰ Art. 2.3.15 Verontreiniging door honden (8ste uitvoeringsbesluit, 23 november 2004)

2.2.9 Beschermde stadsgezicht.

Op dit moment is de Delftse Binnenstad grotendeels beschermd stadsgezicht. Binnenkort worden ook andere gebieden aangewezen: het Agnetapark en omgeving, de noordkant van de Binnenstad (Nieuwe Plantage, Koningsplein en Wallertuin) en het TU-Noordgebied. Voor het groenbeheer is het relevant dat de historische beplantingsstructuren onderdeel van het beschermde stadsgezicht zijn. Bij ingrijpende beheermaatregelen als bijvoorbeeld het vervangen van (monumentale) bomen en de renovatie van parken behoeft het behoud van het historisch stadsgezicht bijzondere aandacht.

2.2.10 Bevolkingsontwikkelingen.

De bevolking in Nederland is langzaam aan het vergrijzen, zo ook in Delft. Om mensen zolang mogelijk zelfstandig in hun eigen omgeving te laten wonen, realiseert Delft woonservicezones. In deze woonservicezones kent de woonomgeving een verhoogd niveau van toegankelijkheid. Ook bij de inrichting en bij het beheer en onderhoud zal in toenemende mate rekening worden gehouden met de specifieke eisen en wensen van oudere inwoners.

2.2.11 College programma 2006-2010.

In het Collegeprogramma 'Ruimte zien en ruimte maken' geeft het College aan dat zij ruimte wenst te creëren voor een prettige leefomgeving die schoon, heel en veilig is, met voldoende en kwalitatief goed openbaar groen en speelplekken. De belangrijkste speerpunten met betrekking tot het tot nu toe vigerende groenbeheer zijn:

- Kwalitatief goed openbaar groen door adequaat beheer en onderhoud
- Waar mogelijk komen meer bomen en bloeiende planten.
- Beter afstemming van beheer, onderhoud en handhaving in de wijken.
- Zodra dit mogelijk is voert de gemeente bestuurlijke boetes in om ergernissen als hondenpoep en zwerfvuil tegen te gaan.
- Multifunctioneel en duurzaam gebruik van ruimte. Bijv. het koppelen van groen en speelvoorzieningen.

Consequenties

Als gevolg van de uitvoering van de in het Collegeprogramma vastgelegde afspraken worden de volgende voorstellen uitgewerkt.

Kwalitatief goed openbaar groen door adequaat beheer en onderhoud

De in dit beheerplan voorgestelde beheermaatregelen zijn gericht op het behoud en waar mogelijk versterken van een kwalitatief goed groenareaal, zowel in beeldkwaliteit als in technische kwaliteit.

Meer bomen en bloeiende planten

Het College heeft met Wijk- en Stadszaken concrete afspraken gemaakt:

- Nieuwe aanplant wordt in een grotere maat (20-25 cm) geplant dan tot nu toe gebruikelijk, waardoor sneller een groen aanzien wordt verkregen.
- Bij (onderhouds)projecten waarvoor bomen moeten wijken worden vaker bomen verplant naar een nieuwe locatie binnen of buiten de Gemeente Delft.
- Er wordt een voorstel uitgewerkt voor een toename van het aandeel bloeiende planten (sierbeplanting) in het groenareaal.
- Met terugwerken kracht worden op een aantal locatie waar bomen zijn gekapt alsnog bomen teruggeplant.

Beter afstemming van beheer, onderhoud en handhaving in de wijken.

De wijkgerichte organisatie voor het integrale beheer en onderhoud in de vier onderhoudswijken zal verder worden uitgebouwd.

Uitbouwen van het 'Samenwerken in de wijk' en vormen van bewonersparticipatie bij het beheer van groenvoorzieningen

3 Areaal

3.1 Gemeentelijk groenareaal

Het areaal aan openbaar groen dat de Gemeente Delft in beheer heeft omvat circa 30.000 bomen en 380 ha groenvoorzieningen.

Groenbeheersysteem

Sinds 2005 beschikt de Gemeente Delft over een operationeel groenbeheersysteem. In het groenbeheersysteem worden de geografische en administratieve gegevens van de te beheren objecten vastgelegd. In het groenbeheersysteem wordt het groen onderverdeeld in beheertypen. De indeling die daarbij is aangehouden komt grotendeels overeen of is eenvoudig te herleiden naar de indeling die door het CROW en de Databank Gemeentelijk Groenbeheer (DGG) wordt gebruikt.

Omvang en samenstelling openbaar groen

In de tabel 1 is te zien hoe het groenareaal over de verschillende beheertypen is verdeeld. In de grafieken op de volgende bladzijde is inzichtelijk gemaakt hoe deze verdeling zich verhoudt tot de gemiddelde verdeling in de 44 gemeenten die in 2001 deelnamen aan de Databank Gemeentelijk Groenbeheer.

Tabel 1 - Samenstelling groenareaal (groenbeheersysteem)

Bomen	29.277	stuks	Boom in gras	12.830	stuks
			Boom in beplanting	4.652	stuks
			Boom in verharding	10.440	stuks
			Leibomen / gekandelaberd	232	stuks
			Knotbomen	1.123	stuks
Struiken	844.543	m2	Blokhagen	9.893	m2
			Bosplantsoen	592.868	m2
			Botanische rozen	13.752	m2
			Heesters (opgaand, bodembed.)	224.815	m2
			Losse hagen	116	m2
			Struikrozen	3.099	m2
Perken	3.741	m2	Eenjarige, vaste planten	3.741	m2
Gazon	1.808.891	m2	Gazon	1.808.891	m2
Ruw gras	985.842	m2	Ruw gras bemaaid	851.753	m2
			Ruigten	106.560	m2
			Ruw gras beweide	27.529	m2
Verharding	152.871	m2	Halfverharding	152.871	m2
Illegaal in gebruik	12.992	m2	Illegaal in gebruik genomen	12.992	m2
Totaal (excl. water)	3.808.880	m2		3.808.880	m2
Oevers en watergangen	813.500	m2	Gemeente Delft (10%)	81.350	m2
			In opdracht van HH-schap (90%)	732.150	m2
Totaal (incl. water)	4.622.380	m2		4.622.380	m2
Meubilair			Afrasteringen	3.919	m1
			Banken	905	stuks
			Papierbakken	398	stuks
			Bloembakken mobiel (incl.bep.)	2	stuks
			Overig meubilair	528	stuks
Speelvoorzieningen	32.204	m2	Speelvoorzieningen	32.204	m2
			Speelvoorzieningen	805	stuks
Totaal (incl. water)	4.654.583	m2		4.654.583	m2

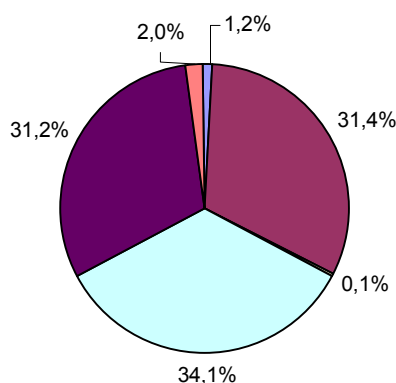
Databank gemeentelijk groenbeheer

De databank gemeentelijk groenbeheer is een initiatief van Alterra en het Landbouw Economisch Instituut (LEI). In de DGG worden gegevens over prestaties en kosten van het gemeentelijk groenbeheer in Nederland opgeslagen en vergeleken. De gegevens uit de DGG liggen ook ten grondslag aan de uitgave 'Beheerkosten Openbare Ruimte' van het CROW, 'Module groen en meubilair'. De gegevens worden verzameld bij de deelnemende gemeenten. (2006, 51 gemeenten). Bij de vergelijkingen van de data uit de DGG met die van de Delftse situatie is gebruik gemaakt van de Rapportage DGG 2001.

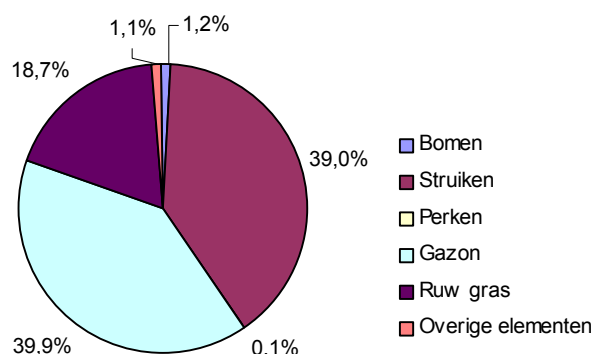
Om de gegevens uit het groenbeheersysteem (tabel vorige bladzijde) met de gegevens uit de DGG te kunnen vergelijken zijn de volgende correcties noodzakelijk:

- De DGG vergelijkt de arealen en kosten *binnen de bebouwde kom*.
- De DGG laat de oppervlakte van wegen en paden, waterpartijen en technische voorzieningen buiten beschouwing.
- Om de beheercategorie bomen vergelijkbaar te maken met de overige categorieën wordt in de DGG één boom gelijkgesteld aan één vierkante meter.
- Het areaal 'overige elementen' in de DGG omvat de oppervlakte aan bloembakken, natuurlijke vegetaties en speelterreinen.

Verdeling groenareaal Delft 2007

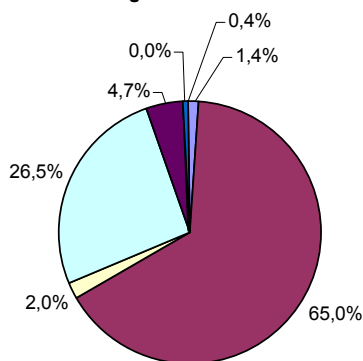
Verdeling groenareaal DGG 2001

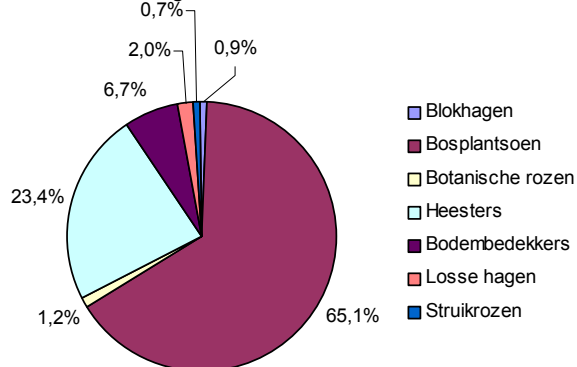
Uit bovenstaande grafieken komt naar voren dat het aantal bomen in Delft gelijk is aan het gemiddelde. Het aandeel grazige vegetatie ligt in Delft hoger dan het gemiddelde (65,3% - DGG 58,6%), waarin het aandeel ruw gras in Delft beduidend hoger ligt (31,2% - DGG 18,7%). Het aandeel aan struikbeplantingen is in Delft lager dan gemiddeld (31,4% - DGG 39,0%). Het aandeel perken (éénjarigen en vaste planten) vormt net als in andere gemeenten slechts een gering aandeel van het groenareaal (0,1%).

In de grafieken op de volgende bladzijde is de samenstelling van het onderdeel 'struikbeplantingen' vergeleken. Hieruit komt naar voren dat het aandeel botanische rozen en opgaande heesters in Delft hoger dan gemiddeld is (resp. 1,98% en 26,48% - DGG resp. 1,2% en 24,42%). Het aandeel bosplantsoen is gelijk aan het gemiddelde (ca. 65%). En het aandeel aan bodembedekkers, struikrozen en hagen (totaal) ligt in Delft lager dan het gemiddelde van de DGG-gemeenten (resp. 4,72%, 0,45% en 1,37% - DGG resp. 6,71%, 0,7% en 2,9%).

Onderverdeling cat. 'Struiken' Delft

Onderverdeling cat. 'Struiken' DGG

Conclusies

Uit de vergelijking van de areaal gegevens uit het groenbeheersysteem met de gemiddelden van de DGG-gemeenten wordt zichtbaar hoe het beleid van de nota "Het juiste groen op de juiste plaats" van invloed is geweest op de huidige samenstelling van het groenareaal. Om de nivellering van het groen in de voorafgaande jaren te keren werd in die nota voorgesteld het groen op onderdelen te versoberen, om op de daarvoor geschikte locaties meer siergroen te kunnen realiseren. De versoering werd gezocht in de omvorming van gazons en beplantingen naar een sober kader van (ruw)gras met bomen en door het omvormen van arbeidsintensieve struikrozen naar botanische rozen en (sier)heesters. Ook het aandeel aan hagen is in deze periode aanzienlijk teruggedrongen. Met de ontstane financiële ruimte zijn op markante locaties borders (Wilhelminapark) en verspreid over de wijken wisselperken (Van Foreestweg, Oostpoort, Bikolaan, etc.) en accenten met bollen (Buitenhofdreef, Prins Bernhardlaan, D.Curtiusstraat, etc.) aangelegd. Een aantal perken is inmiddels al weer verdwenen omdat deze conflicteerden met de te realiseren hondenuitlaatstroken en -renvelden. (Westplantsoen, Colijnlaan en R. de Beerenbrouckstraat) Ondanks deze verrijking van het groenareaal ten opzichte van voorafgaande jaren is het aandeel aan siergroen in Delft nog relatief laag ten opzichte van het gemiddelde in de DGG-gemeenten.

Het College heeft in haar Collegeprogramma aangegeven dat zij de koers van het gemeentelijke groenbeleid op dit onderdeel wenst bij te stellen door meer ruimte voor bomen en bloeiende planten te bieden.

3.2 Groenareaal derden

Naast het beheer en onderhoud van het gemeentelijke groenareaal verzorgt de sector Stadsbeheer het onderhoud van objecten van derden. De totale portefeuille aan opdrachten van woningcorporaties, scholen en instellingen vertegenwoordigde in 2006 een bedrag van € 40.796,--. Het is nog niet geheel duidelijk of alle opdrachtgevers voor 2007 een vervolgoopdracht zullen verlenen.

3.3 Areaalmutaties

3.3.1 Algemeen

Het voorliggende Beheerplan groenvoorzieningen is het eerste beheerplan dat een gedetailleerd inzicht geeft in de samenstelling en de beheerkosten van het groenareaal. Het vormt hiermee een eerste ijkpunt om toekomstige verandering in de omvang en de samenstelling van het groenareaal inzichtelijk te maken.

3.3.2 Areaalveranderingen

Dit betreft wijzigingen in de *samenstelling* van de arealen (groen, wegen, water, etc.) als gevolg van wijzigingen in de inrichting van de openbare ruimte. Veranderingen in het areaal worden in de groenbeheersystemen gemuteerd, waarna de budgettaire consequenties in de eerstvolgende beheerplannen inzichtelijk worden gemaakt.

Nog niet verwerkte areaalveranderingen

- Herinrichting groenstrook Zuidergracht (woonboten)
- Zuidpoort (Zuidwal)
- Paardenmarkt (Ypse)
- Die Delfgouwse Weye
- Herinrichting Hertenkamp

Areaalveranderingen binnen de planperiode

- Ecozone Tanthof (tweede fase Lagosweg)
- Herstructurering Poptahof
- Herstructurering Bomenwijk
- Ontwikkelingen TU-gebied (TU-Noord)
- Realisatie wateropgave (omvorming groenvoorzieningen naar oppervlaktewater)
- Realisatie natuurvriendelijke oevers (Ecologie- en Oeverplan)

3.3.3 Areaaluitbreiding (en –verminderingen)

Bij areaaluitbreiding (en –verminderingen) gaat het om *wezenlijke veranderingen in de omvang* van het te beheren areaal. Hierbij moet gedacht worden aan areaaluitbreidingen door stadsuitleg (Harnaschpolder), areaalverminderingen als gevolg van binnenstedelijke bouwlocaties (IKEA), of het afstoten van beheertaken (Overdracht waterbeheer naar het Hoogheemraadschap van Delfland). Bij grote uitbreidingen van het areaal is het wenselijk vooraf de benodigde budgetruimte te creëren. Omdat op het moment van overdracht het budget beschikbaar dient te zijn om het dagelijkse beheer uit te kunnen voeren. (maaien, schoffelen, zwerfvuilbestrijding, etc.). Binnen de planperiode van het beheerplan worden de volgende areaaluitbreidingen verwacht.

Overdacht Agnetapark

In de Collegevergadering van 20 september 2005 heeft het College ingestemd met de raamovereenkomst waarin het algemeen toegankelijke gebied van het Agnetapark in eigendom en beheer aan de Gemeente Delft wordt overgedragen. In de nota wordt aangegeven dat de gemeente de intentie heeft het park in zijn huidige verschijningsvorm en op het huidige niveau te handhaven, te beheren en te onderhouden. Ten aanzien van de beheerbudgetten wordt in de nota aangegeven dat deze als areaaluitbreiding in een afzonderlijk traject vanuit de sectoren dient te worden geregeld.

Het overgedragen groenareaal omvat ca. 4,1 ha groenvoorzieningen en 550 bomen. Deze arealen zijn al in het groenbeheersysteem verwerkt en bij berekening van de beheerkosten in dit beheerplan meegenomen. De verwerking van de consequenties voor de beheerbudgetten is hiermee geëffectueerd.

Overdracht waterbeheertaken naar Hoogheemraadschap

De consequenties van de overdracht van het waterbeheer naar het Hoogheemraadschap zijn nog niet in het groenbeheersysteem verwerkt. Dit betekent dat de totale lengte aan ecologische oevers en het te beheren wateroppervlak nog in de arealen zijn opgenomen. Nu bekend is welke oevers bij de Gemeente Delft in beheer blijven is de totale oppervlakte van 813.500 m² uitgesplitst naar het areaal dat bij de Gemeente Delft in beheer blijft (circa 10%) en het areaal dat in opdracht van het Hoogheemraadschap wordt onderhouden (circa 90%)

Ikea

De uitgifte van grond voor de uitbreiding van IKEA resulteert per saldo in een areaalvermindering in het openbaar groen.

2007	- 21.500 m ²
------	-------------------------

Molenbuurt (VDD-terrein)

Dit bouwplan wordt tussen 2007 en 2009 in drie fasen opgeleverd waarbij de volgende arealen in beheer aan de gemeente worden overgedragen.

2007	+ 4.700 m ²
2008	+ 4.300 m ²
2009	+ 11.900 m ²
Totale areaaluitbreiding	+ 20.900 m ²

NSD-terrein

Het bouwplan op het NSD-terrein is afgerond en zal in de loop van 2007 aan de Gemeente Delft worden overgedragen.

2007	+ 850 m ²
------	----------------------

Harnasschpolder (gefaseerd)

Vanaf 2009 worden de eerste woningen opgeleverd. Aansluitend worden gefaseerd de volgende arealen aan de Gemeente Delft overgedragen:

Deelgebied 1	+ 19.350 m ²
Deelgebied 2	+ 26.390 m ²

<i>Technopolis</i>	<i>(PM)</i>
--------------------	-------------

Conclusies

Uitbreiding van areaal impliceert dat er ook extra financiële middelen nodig zijn voor het uitvoeren van dagelijks onderhoud op de korte termijn en groot onderhoud op de lange termijn. Stadsbeheer is bezig met het opstellen van een aparte notitie met voorstellen hoe om te gaan met areaaluitbreidingen in de openbare ruimte.

De consequenties voor de beheerbudgetten zijn daarom nog niet in dit beheerplan meegenomen.

4. Kwaliteit

4.1 Algemeen

Objecten in de openbare ruimte, waaronder groenvoorzieningen, dienen te voldoen aan de wettelijke en functionele eisen die eraan gesteld worden. Door middel van adequaat beheer en onderhoud wordt de initieel gerealiseerde kwaliteit duurzaam gewaarborgd tot het moment dat reguliere onderhoudsmaatregelen (klein onderhoud) niet meer volstaan om het object aan de gewenste kwaliteitseisen te laten voldoen. Het object heeft het einde van zijn (financieel) technische levensduur bereikt. Om het object weer aan de gestelde eisen te laten voldoen zal het gerenoveerd of vervangen moet worden (groot onderhoud). Adequaat beheer en onderhoud dient te voorkomen dat objecten sneller degenereren dan op basis van de gemiddelde levensduur mag worden verwacht en investeringen vroegtijdig verloren gaan.

Ten aanzien van de kwaliteit van objecten in de openbare ruimte wordt onderscheid gemaakt tussen beeldkwaliteit en technische kwaliteit.

Beeldkwaliteit

De kwaliteitscriteria die betrekking hebben op het aanzicht en de netheid worden aangeduid met de term 'beeldkwaliteit'. Het al dan niet realiseren van deze kwaliteitscriteria is niet van invloed op het technisch functioneren van het object. De kwaliteitscriteria die met de beeldkwaliteit hebben te maken worden door het CROW aangeduid met het ambitiethema 'Schoon'.

Technische kwaliteit

Bij het begrip technische kwaliteit gaat het om de technisch functionele eisen die aan een object worden gesteld zodat het kan functioneren voor het doel waarvoor het is aangebracht. Zitten er geen gaten in een haag? Is het gazon voldoende vlak? De kwaliteitscriteria die met de technische kwaliteit hebben te maken worden door het CROW aangeduid met de ambitiethema's 'Heel'.

4.2 Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte

De Gemeente Delft is bezig met het ontwikkelen van een kwaliteitscatalogus op basis van de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van het CROW. In deze systematiek is voor elk kwaliteitscriterium dat op een object van toepassing is (bijv. beschadiging, onkruid, overgroei randen, vitaliteit, etc.) een schaalbalk met een vijftal kwaliteitsniveaus gedefinieerd. De kwaliteitsniveaus variëren van zeer goed (A+) tot te slecht (D). De schaalbalken bevatten voor elk kwaliteitsniveau de volgende drie elementen:

- Een referentiebeeld (foto)
- Een korte beschrijving van het kwaliteitsniveau
- Objectieve prestatienormen.

De kwaliteitscatalogus kan worden ingezet; voor het vaststellen en monitoren van het gewenste ambitieniveau, bij de communicatie met bewoners, en als objectief meetinstrument bij kwaliteitsinspecties en RAW-beeldbestekken.

4.3 Beeldkwaliteit

Om inzicht te krijgen in de beeldkwaliteit die met de huidige beheerinspanningen wordt bereikt heeft Stadsbeheer een visuele inspectie van de *algemene beeldkwaliteit* van de openbare ruimte laten uitvoeren. De inspectie is uitgevoerd van januari tot april 2007.

4.3.1 Inspectie van de beeldkwaliteit

De visuele inspectie is uitgevoerd binnen een meetnet van 625 meetpunten (zie bijlage 5). De gebieden buiten de bebouwde kom, waaronder de Delftse Hout, zijn (nog) niet in het meetnet opgenomen. Een meetpunt heeft een radius van 50 meter, hetgeen betekent dat alle relevante objecten in een straal van 50 meter rond het meetpunt worden beoordeeld. In een smalle woonstraat beslaat het 'meetpunt' alle beschikbare openbare ruimte binnen die straal.

Gemiddelde beeldkwaliteit

De visuele inspectie is nadrukkelijk ingericht om de *gemiddeld beeldkwaliteit* per meetpunt en per object te bepalen. De beeldkwaliteit van de beoordeelde objecten is bepaald als de gemiddelde beoordeling van de afzonderlijke prestatie-eisen (bijv. dekking coating, schade, verkleuring, etc.). De beeldkwaliteit van een meetpunt is bepaald als het gewogen gemiddelde van de beoordeelde objecten binnen het meetpunt. Er is beoordeeld op de volgende aspecten: *(De met een * aangegeven aspecten hebben betrekking op dit beheerplan)*

1. Staat element verharding
2. Staat asfalt verharding
3. Staat paaltjes incl. lichtmasten
4. Staat borden inclusief dragers
5. Staat hekken
6. Staat afvalbakken
7. Staat kolken
8. Staat en scheefstand recreatieve voorzieningen, banken en tafels
9. Veegvuil in goten verharding
10. Grof en fijn zwerfafval op verharding
11. Onkruid op elementverharding
12. Onkruid rondom obstakels*
13. Uitwerpselen op verharding, boomspiegel, beplanting en gras*
14. Grof en fijn zwerfvuil in beplanting*
15. Bekladding en beplakking meubilair
16. Bekladding en beplakking grote kunstwerken en muren
17. Onkruid in boomspiegels*
18. Stam en wortelopschot bomen*
19. Onkruid in beplanting*
20. Overgroei randen beplanting*
21. Overgroei randen bosplantsoen*
22. Staat hagen snoeitoestand*
23. Overgroei randen gras*
24. Kale plekken gazon*

Schaalbalken

Voor elk van de te beoordelen aspecten is op basis van de kwaliteitscatalogus van het CROW een schaalbalk gedefinieerd waarmee de gemiddelde beeldkwaliteit van een object wordt vastgesteld. Het voorbeeld in figuur 3 betreft de schaalbalk voor de beoordeling van het aspect: Staat hagen snoeitoestand. De volledig set schaalbalken, voor zover deze betrekking hebben op dit beheerplan, is opgenomen in bijlage 6

Figuur 3 - Schaalbalk voor de beoordeling van de beeldkwaliteit - staat hagen snoeitoestand.

4.3.2 Huidige beeldkwaliteit.

In deze paragraaf zijn de resultaten en conclusie uit het inspectierapport "Kwaliteitsmeting Gemeente Delft 2007" kort samengevat.

Algemeen

Aan de hand van de meetresultaten op stadsniveau (zie tabel 2 op de volgende bladzijde) kan worden geconcludeerd dat de gemiddelde beeldkwaliteit van de openbare ruimte iets onder kwaliteitsniveau A ligt. Er is geen significant verschil gemeten tussen de beeldkwaliteit in de Binnenstad en in de woonwijken. Op veel bedrijvenlocaties en langs de hoofd- en invalswegen worden wel meer meetpunten met een lager gemiddelde beeldkwaliteit aangetroffen. Hierbij behoeft de lage beeldkwaliteit in de buurten 2703 en 2901 extra aandacht.

Het resultaat wordt positief beïnvloed doordat de inspectie tussen januari en april is uitgevoerd. Seizoensgebonden beheeraspecten, zoals onkruidbestrijding, overhangende beplantingen, het knippen hagen, het opruimen van zwerfvuil, etc. behoeven in deze periode minder of geen aandacht. Bij een inspectie in de zomer zal de gemiddelde beeldkwaliteit waarschijnlijk dichterbij niveau B uitkomen.

Verder wordt de meting positief beïnvloed doordat de beeldkwaliteit zowel per object als per meetpunt als een gemiddelde is bepaald. Een meetpunt (object) moet dus op meerdere objecten (prestatie-eisen) matig of slecht scoren om in de algehele beoordeling als zodanig te worden beoordeeld. Dit blijkt ook uit het feit dat vaak A+ en C/D scores bij het zelfde meetpunt worden gemeten, hetgeen betekent dat de variatie per meetpunt groot is. Het totaalbeeld levert een goed gemiddelde maar er zijn ook objecten die onder het niveau scoren.

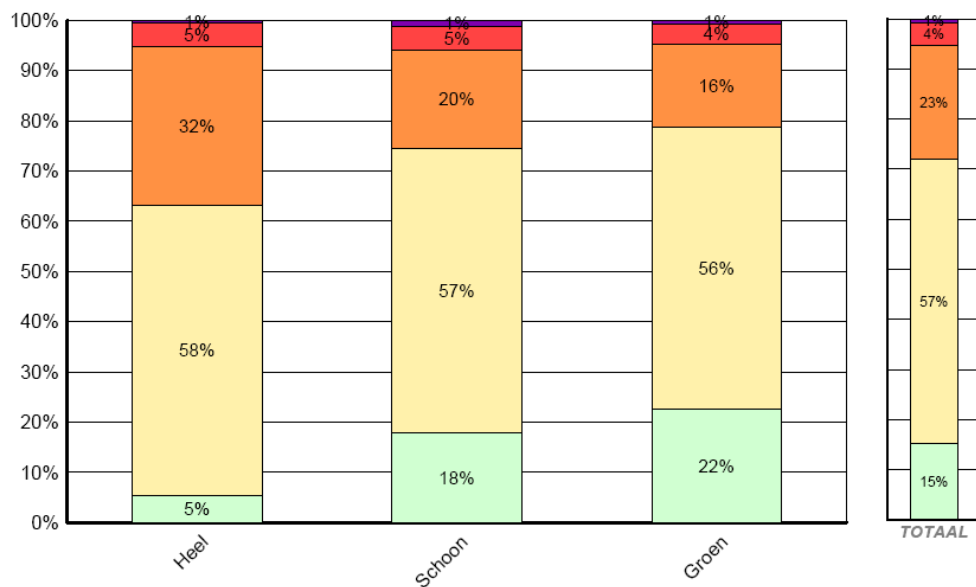
Tabel 2 - Samenvatting meetresultaten beeldkwaliteit totaal.

Schouwronde	Kwaliteitsmeting		SCORETABEL				
Beeldmeetlat	A+	A	B	C	D		
Staat element verharding	17	295	235	45	4		
Staat asfalt verharding	42	127	87	15	3		
Staat paaltjes inc. lichtmasten	19	350	221	14	0		
Staat borden inclusief dragers	15	320	200	22	1		
Staat hekken	30	101	35	20	3		
Staat afvalbakken	22	141	53	5	5		
Staat kolken	9	374	122	8	0		
Staat en scheefstand recreatieve voorzieningen banken, tafels	15	75	27	13	1		
Veegvuil in goten verharding	72	348	143	18	0		
Grof en fijn zwerfafval op verharding	120	359	114	17	1		
Onkruid op elementverharding	41	445	82	25	5		
Onkruid rondom obstakels	51	384	116	30	7		
Uitwerpselen op verharding, boomspiegel, beplanring, gras	222	316	61	10	5		
Grof en fijn zwerfval in beplanting	44	203	125	35	4		
Bekladding en beplakking meubilair	166	221	131	37	10		
Bekladding en beplakking grote kunstwerken en muren	8	14	22	14	18		
Onkruid in boomspiegels	40	198	78	19	4		
Stam en wortelopschot bomen	288	241	33	4	2		
Onkruid in beplanting	26	195	82	22	5		
Overgroei randen beplanting	101	175	35	2	1		
Overgroei randen bosplantsoen	28	89	16	5	0		
Staat hagen snoeitoestand	23	33	5	5	1		
Overgroei randen gras	24	294	72	8	0		
Kale plekken gazon	27	170	87	36	3		
Totaal	1450	5468	2182	429	83		

Schouwronde
Geschoofd van

Kwaliteitsmeting
24/01/2007

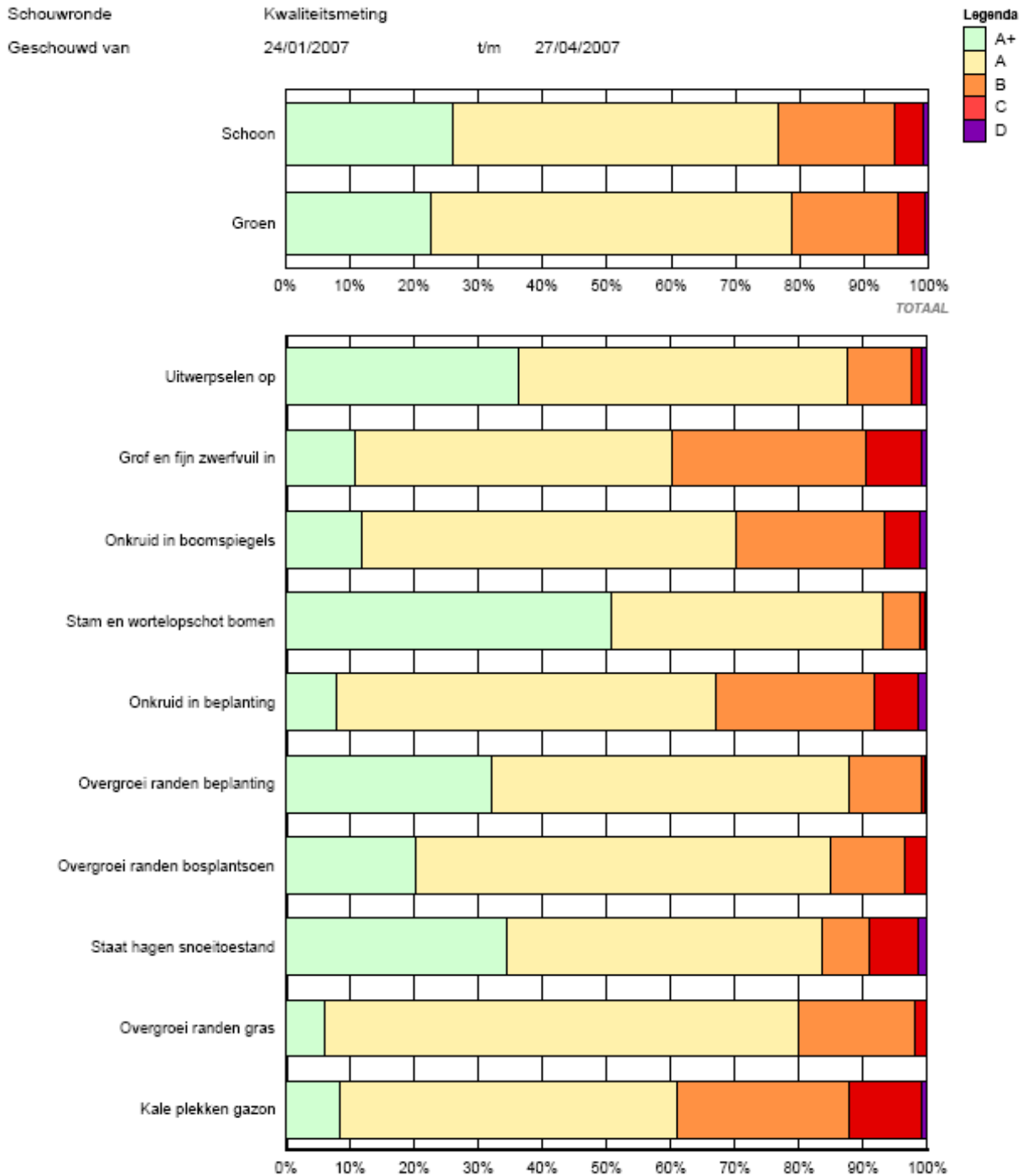
t/m 27/04/2007

Groenvoorzieningen

Tabel 3 geeft inzicht in de gemeten beeldkwaliteiten per aspect(schaalbalk) voor zover deze betrekking hebben op de groenvoorzieningen. Tabel 4 op de volgende bladzijde geeft voor elk van deze aspecten een overzicht van de gemiddelde beeldkwaliteiten per wijk(post) en per buurt.

Tabel 3 - Samenvatting meetresultaten beeldkwaliteit groenvoorzieningen.

Tabel 4 - Kwaliteitsscore groenvoorzieningen per wijk(post) en buurt

Groen wijk 1 Algemeen																											
	1100	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1200	1201	1202	1204	1205	1206	1207	1208	2800	2801	2802	2803	2804	2806	2807	2809	2901
Uitwerpselen op verh.boomspl.bepl.gras	A+	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	B	A+	A	A	
Grof en fijn zwerfvuil in beplanting			A	A	A		A	B	A		B	B	A	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	B	C
Onkruid in boomspiegels		A	A	A	A+	A	B	A	A	A	B	B	B	A	A	A	A	A	A	B	A	B	B	A		B	
Stam en wortelopschot bomen	A	A+	A	A+	A+	A	A	A	A+	A+	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A+
Onkruid in beplanting		B	B	A		A+	A	B	A		A	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	B		A	A	A	D
Overgroei randen beplanting		A	A	A		A	B	A	A	D	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
Overgroei randen bosplantsoen		A	A								B	A		A	A	A	A	A	A	A	A		B	A	B	C	
Staat hagen snoeitoestand		A		A					A+				A			B	A	A	A	A	A	A		A	A		
Overgroei randen gras		B	A	A	A				A	A	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	C
Kale plekken gazon	A	A	A	B				C	A	B	A	B	B	A	A	A	B	A	B	A	B	A	B	B	B	B	C
TOTAAL	A	A	A	A	A+	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A	B

Groen wijk 1 Centrum					
	1104	1105	1106	1107	1109
Uitwerpselen op verh.boomspl.bepl.gras	A	A	A	A	A
Grof en fijn zwerfvuil in beplanting		A	A	B	
Onkruid in boomspiegels	A+	A	B	A	A
Stam en wortelopschot bomen	A+	A	A	A	A+
Onkruid in beplanting		A+	A	B	
Overgroei randen beplanting		A	B	A	D
Overgroei randen bosplantsoen					
Staat hagen snoeitoestand					
Overgroei randen gras				A	A
Kale plekken gazon				C	B
TOTAAL	A+	A	A	B	A

Groen wijk 2													
	1301	1302	1303	1304	1305	1306	1307	1400	1401	1402	1403	1404	1405
Uitwerpselen op verh.boomspl.bepl.gras	A	A	A	B	A	A	A	A+	A	A	A	A+	A+
Grof en fijn zwerfvuil in beplanting	B	A	A	B	A	B	B	B	B	B	A	B	B
Onkruid in boomspiegels	A	A	A	A	B	A	B	A	A	B	A	B	A
Stam en wortelopschot bomen	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A+	A+	A+	A+
Onkruid in beplanting	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A	A	B	B
Overgroei randen beplanting	A	A	A	A	B	A	A	A+	A+		A+	A+	A+
Overgroei randen bosplantsoen	A		C	A	A	A	A	A	A	A	A+	A+	A+
Staat hagen snoeitoestand	A	A			B	A			A	A	A+	A+	
Overgroei randen gras	A	A	B	B	A	A	B	A	A	A+	A	A	A
Kale plekken gazon	A	A	B	C	B	B	B	B	A	B	A	A	A
TOTAAL	A	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A

Groen wijk 3																				
	2400	2401	2402	2403	2404	2405	2406	2407	2500	2501	2502	2503	2504	2505	2507	2508	2509	2700	2701	2702
Uitwerpselen op verh.boomspl.bepl.gras	A+	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A+	A	A	A	A+	A	A	A	A+	A+
Grof en fijn zwerfvuil in beplanting	A	B	B	B	A	A	B	B	B	A	B	A	A	B	A	A	A	A	B	A
Onkruid in boomspiegels	B	A	A	A	A	B	A	A	B	A	B	A	A	B	A	B	B	B		
Stam en wortelopschot bomen	A	A+	A+	A	A+	A+	A+	A	A	A	A+	A+	A	A	A+	A+	A	A+	A+	A+
Onkruid in beplanting	A	A	A	B	A	A	B	B	A	A	A	B	C	A	B	A	A	C	A	B
Overgroei randen beplanting	A	A	A+	A	A	A+	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A+	A
Overgroei randen bosplantsoen		A			A	A	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A		A		A
Staat hagen snoeitoestand	A	A	A	A+	A	A	B	A	B	A+										
Overgroei randen gras	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	A	A	B	B		A
Kale plekken gazon	A	A	A	A	B	A	A	A	A	B	A	B	B	B	B	B	A	B		
TOTAAL	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A+	A

Groen wijk 4												
	2200	2201	2202	2203	2204	2300	2301	2302	2303	2304	2305	2703
Uitwerpselen op verh.boomspl.bepl.gras	A+	A+	A+	A+	A+	A	A	A+	A+	A	A+	A+
Grof en fijn zwerfvuil in beplanting		A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	C
Onkruid in boomspiegels	A+	A	A	A	A	B	A	B	A	A	B	C
Stam en wortelopschot bomen	A+	A+	A+	A+	A+	A+	A	A+	A+	A+	A+	A
Onkruid in beplanting		A	A	B	B	B	A	B	A	B	B	B
Overgroei randen beplanting		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Overgroei randen bosplantsoen		A	A	A	A	A	A	A	A	A+	A	B
Staat hagen snoeitoestand		A+			A+					A	A+	
Overgroei randen gras	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B
Kale plekken gazon	A+	A+	A	B	A	B	B	B	A	A+	A	C
TOTAAL	A+	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B

Uitwerpselen op verharding, boomspiegel en gras

Dit aspect scoort gemiddeld genomen een royale A. Op vrijwel alle meetpunten is een A+ of A gemeten, in twee buurten een B (1307, 2806) en slechts in 1 buurt een C (2803). De hoge score aan A+ en A op dit onderdeel weegt zwaar mee in de gemiddelde beoordeling op alle aspecten.

Grof en fijn zwerfvuil in beplanting

Gemiddeld genomen een zeer krappe A. Wat opvalt zijn de verschillen tussen de wijken. De wijken 12, 14 en 24 scoren gemiddeld een B. Slechts in 2 buurten is een C gemeten (2703 en 2901)

Omdat de kwaliteitsmeting vrijwel geheel buiten het groeiseizoen is uitgevoerd is de meting weinig representatief voor de volgende aspecten:

- Onkruid in boomspiegels
- Stam- en wortelopschot bomen
- Onkruid in beplanting
- Overgroei randen beplanting
- Overgroei randen bosplantsoen
- Staat hagen snoeitoestand

De gemiddelde A score op deze onderdelen geeft aan dat onderhoud in het najaar goed is afgerond en eventuele achterstand gedurende de winterperiode is ingelopen. Opvallend is dat de buurten 2703 en 2901 op veel aspecten een C (en 1 D) scoren. De lage score in deze gebieden is mogelijk te verklaren uit het feit dat deze bedrijventerreinen ten zuiden van de Kruithuisweg extensiever worden beheerd. Gegeven het seizoenseffect behoeft de lage score in deze gebieden zeker aandacht. Dit geldt ook voor de overige wijken die op een van deze aspecten een C scoren.

4.3.3 Gewenste beeldkwaliteit

Hoewel dit formeel niet in een beleidsdocument is vastgelegd, wordt in de praktijk aangehouden dat de openbare ruimte in Delft op een functioneel basisniveau wordt onderhouden en de Binnenstad een niveau hoger. Afgezet op de schaalbalken van Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van het CROW komt dit overeen met:

Binnenstad:	Kwaliteitsniveau A	Mooi en comfortabel
Rest van de Stad	Kwaliteitsniveau B	Voldoende / functioneel

Conclusies

Op basis van inspectiegegevens kan geconcludeerd worden dat de gewenste beeldkwaliteit tijdens de inspectieperiode ruimschoots werd gehaald. Hierbij dient echter te worden opgemerkt dat de periode waarin de beeldkwaliteit is gemeten minder representatief is voor de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen. Het is daarom wenselijk om de kwaliteitsmeting ten aanzien van de 'groene' aspecten in de zomerperiode te herhalen.

Op basis van de eerste resultaten is geconcludeerd dat de gebruikte methodiek voldoet om de gemiddelde beeldkwaliteit te beoordelen. Door de focus op het algemene kwaliteitsbeeld zijn de resultaten echter te algemeen om op objectniveau conclusies te trekken over de te nemen beheermaatregelen. Bij een herhaling van de inspectie wordt overwogen om voor de beeldkwaliteit op objectniveau de laagst scorende prestatie-eis als maatgevend te stellen. Een goed geschoren haag met enkele 'kale plekken' scoort dan toch een C omdat, correctief onderhoud noodzakelijk is (inboeten), zowel op grond van de beeldkwaliteit als de technische kwaliteit. Het gemiddelde van de beoordeelde objecten geeft dan ook een beter indruk van de beeldkwaliteit van een meetpunt.

4.4 Technische kwaliteit

Het doelmatig en efficiënt beheren van de objecten in de openbare ruimte vereist inzicht in de technische kwaliteit van het areaal. Het gaat hierbij niet om een inspectie van vaste meetpunten. Maar om reguliere technische inspecties van de afzonderlijke objecten, om te beoordelen of deze nog aan de gestelde technische eisen voldoen.

4.4.1 Systematisch beheer

De systematiek waarbij op basis van vastgestelde kwaliteitscriteria en reguliere inspecties wordt vastgesteld welke beheermaatregelen moeten worden uitgevoerd heet systematisch beheer. Bij het systematisch beheer van objecten in de openbare ruimte worden steeds de volgende stappen doorlopen:

- Inventariseren/muteren (vaststellen van de kwantiteit van de te beheren objecten)
- Inspecteren (regulier vaststellen van de actuele kwaliteit van de te beheren objecten)
- Toetsen van de gemeten kwaliteit aan de gewenste kwaliteit.
- Vaststellen noodzakelijke beheermaatregelen
- Prioriteren van de te nemen maatregelen.

Conclusies

De inspanningen in de afgelopen jaren waren gericht op het op orde krijgen van het groenbeheersysteem. Inmiddels zijn alle groenobjecten grafisch en administratief in het groenbeheersysteem vastgelegd. In de komende jaren zal gewerkt worden aan het verkrijgen van het vereiste inzicht in de technische kwaliteit (inspecteren).

De Gemeente Delft heeft de ambitie om in 2010 het systematisch beheer van groenvoorzieningen geheel op orde te hebben.

4.4.2 Inspectie van de technische kwaliteit

Met uitzondering van de VTA-inspecties ten behoeve van het boombeheer worden er op dit moment nog geen technische inspecties van het groenareaal uitgevoerd.

VTA-inspecties bomenbestand

Bij het boombeheer is een goed begin gemaakt met de kwaliteitsinspecties van het bomenbestand. Inmiddels is ca. 50% van het bomenbestand door middel van een Visual Tree Assessment beoordeeld en in het groenbeheersysteem ingevoerd. Bij een VTA-onderzoek wordt op basis van uiterlijk waarneembare symptomen de technische kwaliteit van een boom beoordeeld. Als er bij het VTA-onderzoek symptomen worden waargenomen die een mogelijk risico aangeven, wordt aanvullend specialistisch onderzoek uitgevoerd.

Conclusies

De VTA-inspectie zijn nog niet ver genoeg gevorderd om nu uitspraken over de technische kwaliteit van het bomenbestand te doen en meerjarige onderhoudsplanningen voor het groot onderhoud aan te geven. De tot nu toe gevonden resultaten geven echter geen aanleiding om te concluderen dat er sprake is van grootschalig achterstallig onderhoud. In hoofdstuk 5 maatregelen is daarom uitgegaan van de gemiddelde vervangingskosten op basis van een gemiddelde leeftijdsopbouw.

De VTA-inspecties zullen in 2008 worden afgerond waarna op basis van de inspectiegegevens meerjarenonderhoudsplanningen ten behoeve van het boombeheer kunnen worden opgesteld.

5 Maatregelen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de noodzakelijke maatregelen om de gemeentelijke groenvoorzieningen op het gewenste kwaliteitsniveau te onderhouden. Deze maatregelen lopen uiteen van het actualiseren en doorontwikkelen van het groenbeheersysteem tot de werkzaamheden die in het kader van het dagelijks en groot onderhoud worden uitgevoerd. Omdat er nog niet voldoende actuele kwaliteitsgegevens beschikbaar zijn is de onderhoudsbehoefte in dit hoofdstuk bepaald op basis van het theoretische benodigde budget. Op basis van kengetallen en gemiddelde afschrijvingstermijnen. Hierbij is gebruik gemaakt van de kengetallen uit de 'Module groen en groenmeubilair' van de uitgave 'Beheerkosten Openbare Ruimte van het CROW'.

5.1 Beleid en beheer

5.1.1 Rationeel beheer

In het groenbeheerssysteem zijn de geografische en administratieve gegevens van de te beheren objecten vastgelegd. Het groenbeheerssysteem kan hierdoor inzicht bieden in:

- De omvang van de te beheren arealen (m² per beheertype)
- Het gewenste kwaliteitsniveau (beleidsdoelstellingen per gebied)
- De beheerstrategie (maatregelenpakket) om de gewenste kwaliteit te realiseren (handelingen, frequenties, bewerkingpercentages en eenheidsprijzen)
- Het bij de beheerstrategie behorende uitvoeringsbudget

De in het groenbeheerssysteem vastgelegde informatie is essentieel voor de besluitvorming, beleidsonwikkeling, planvorming en bedrijfsvoering. De opgebouwde data worden daarom voortdurend actueel wordt gehouden.

Doorontwikkeling groenbeheersysteem

Het groenbeheerssysteem zal nog verder worden ontwikkeld tot een volwaardig rekenmodel waarmee de consequenties van verschillende kwaliteitsniveaus en beheerstrategieën tegen elkaar kunnen worden afgewogen. Concreet betekent dit dat de administratieve onderbouwing van de andere kwaliteitsniveaus (A+ t/m D) en de beheerstrategieën om deze te realiseren ook in het beheersysteem worden ingevoerd. Hierbij zal worden aangesloten bij het beheerkosten model van het CROW.

Het doorontwikkelen van het groenbeheerssysteem vereist dat in de planperiode van dit beheerplan de volgende acties worden genomen:

- Verwerken mutaties in het groenareaal.
- Het invoeren van de kengetallen voor de beheerkosten van de verschillende kwaliteitsniveaus A+ t/m D.
- Het uitvoeren van technische inspecties van het groenareaal.

Voor het actueel houden van het beheersysteem en het verwerken van inspectiegegevens is circa 0,5 fte per jaar benodigd. De kosten hiervan bedragen ca. 46.000,-- per jaar.

5.1.2 Beleidsadvisering, inspecties en onderzoek

Ten behoeve van het beheer en onderhoud aan groenvoorzieningen en bomen worden inspecties uitgevoerd naar beeldkwaliteit en technische kwaliteit. De eerste VTA-inspecties van het bomenbestand zijn voor ca. 50% uitgevoerd en zullen in 2008 worden afgerond. Daarna zal jaarlijks gemiddeld een vijfde deel van het bomenbestand geïnspecteerd worden.

Verder worden ten laste van deze post adviezen gegeven aan het bestuur en vakteams, beheerplannen opgesteld, onderzoek verricht, nieuw beleid en regelgeving ingevoerd en nieuwe technische ontwikkelingen bijgehouden en geïmplementeerd. Het budget voor advisering, inspecties en nader onderzoek bedraagt € 125.000,--

Conclusies

De totale kosten voor beleid en beheer bedragen structureel circa € 171.000,- per jaar.

5.2 Dagelijks onderhoud en groot onderhoud

De werkzaamheden die in het kader van het groenbeheer worden uitgevoerd kunnen grofweg worden onderverdeeld in dagelijks (regulier) onderhoud en groot onderhoud.

5.2.1 Dagelijks onderhoud

Het dagelijks onderhoud omvat alle reguliere werkzaamheden die nodig zijn om de verschillende objecten in de openbare ruimte te laten voldoen aan de eisen die er vanuit hun functie aan worden gesteld. Bij de aard van deze werkzaamheden dient te worden gedacht aan: maaien, snoeien, onkruidbestrijding, verwijderen bladafval en zwerfvuil, etc.

5.2.2 Groot onderhoud.

Het groot onderhoud omvat de planmatige vervangingen aan het einde van de technische levensduur. Bijvoorbeeld het vervangen van versleten beplanting, herstel van gazons, het vervangen van dode of gevaarlijke bomen of bomen met een onherstelbare slechte vitaliteit.

5.2.3 Beheerkosten dagelijks en groot onderhoud.

Vanuit de in hoofdstuk 4 aangegeven kwaliteitsniveaus voor de technische en visuele kwaliteit kan voor elk onderdeel van het groenareaal een pakket van onderhoudswerkzaamheden worden samengesteld waarmee het gewenste onderhoudsniveau kan worden gerealiseerd. Op basis van deze maatregelenpakketten (beheerstrategieën) en de corresponderende arealen en eenheidsprijzen kan het groenbeheersysteem de beheerkosten van de verschillende onderdelen van het openbaar groen berekenen. In tabel 5 op de volgende bladzijde zijn de beheerkosten samengevat zoals deze vanuit het groenbeheersysteem worden berekend. De eenheidsprijzen uit het groenbeheersysteem (prijspeil 2005) zijn geïndexeerd naar het prijspeil van 2007.

Ten aanzien van deze berekening vanuit het groenbeheersysteem wordt opgemerkt:

- De maatregelenpakketten in het groenbeheersysteem zijn opgesteld om het destijds actuele basisniveau te realiseren. Deze maatregelenpakketten zijn niet geheel gelijk aan de werkpakketten waarmee de CROW kwaliteitsniveaus uit hoofdstuk 4 gerealiseerd kunnen worden. Dit bezwaar wordt ondervangen doordat vanuit de eerste resultaten van de kwaliteitsmetingen kan worden geconcludeerd dat het actuele onderhoudsniveau dat met deze werkpakketten wordt gerealiseerd overeenkomt met een kwaliteitsniveau tussen A en B.
- Het groenbeheersysteem bevat nog geen maatregelenpakketten (beheerstrategieën) waarmee de CROW kwaliteitsniveaus A+ t/m D kunnen worden berekend. Het beheersysteem kan hierdoor nog niet aangeven wat de consequenties zijn van het gemeentelijke beleid om de groenvoorzieningen in de Binnenstad op een het kwaliteitsniveau A en in de over stad op kwaliteitsniveau B te onderhouden.
- De in het groenbeheersysteem ingevoerde werkpakketten bieden geen inzicht geven in de omvang van de beheerkosten van het groot onderhoud (vervangingen).

Tabel 5 - Beheerkosten groenvoorzieningen - Groenbeheersysteem

Groenonderdeel	hoeveelh	eenh	prijs/een	Totaal (afgerond)
Bomen	29.277	stuks	15,79	462.500
Struiken	844.543	m2	1,44	1.213.500
Perken	3.741	m2	29,56	110.500
Gazon	1.808.891	m2	0,47	848.000
Ruw gras	985.842	m2	0,43	425.500
Verharding	152.871	m2	0,96	146.500
Illegaal in gebruik	12.992	m2		
Totaal groenvoorzieningen (excl. water)	3.808.880	m2		3.206.500
Maaien en sloten oevers en watergangen				
Gemeente Delft (10%)	81.350	m2	0,43	34.500
In opdracht van Hoogheemraadschap (90%)	732.150	m2	0,43	311.500
Totaal groenvoorzieningen (incl. water)	4.622.380	m2		3.552.500
Afrasteringen	3.919	m1	2,37	9.500
Banken	905	stuks	186,16	168.500
Papierbakken	398	stuks	72,39	29.000
Overig meubilair	528	stuks	17,78	9.500
Speelvoorzieningen	32.204	m2	13,81	444.500
Speelvoorzieningen	805	stuks		
Totaal overige voorzieningen	38.759	m2		661.000
Totaal	4.654.584	m2		4.213.500

Beheerkostenmodel CROW

De vanuit het groenbeheersysteem berekende kosten zijn gecontroleerd met behulp van Publicatie 145 - Beheerkosten Openbare Ruimte van het CROW, Module 5 - Groen en groenmeubilair. Er is hierbij zo goed mogelijk aangesloten bij het gemeentelijke beleid door voor de Binnenstad het kwaliteitsniveau R+ (goed) en voor de rest van de stad het kwaliteitsniveau R (basis) te hanteren. De inhoudelijke relatie tussen de kwaliteitsniveaus van het CROW en de gemeentelijke beleidsthema's zijn aangegeven in tabel 7 op de volgende bladzijde. Deze kwaliteitsniveaus zijn door het CROW en Alterra zodanig vormgegeven dat het kwaliteitsniveau R(basis) overeenkomt met het gemiddelde kwaliteitsniveau in de gemeenten die deelnemen aan de Databank Gemeentelijk Groenbeheer. De berekening van de beheerkosten vanuit het CROW-model vertoont op objectniveau kleine verschillen, maar komt over het totaal op vrijwel hetzelfde budget uit.

5.2.4 Overige kosten

Naast de kosten die vanuit het groenbeheersysteem worden berekend worden ten laste van het product DP05046001 – Openbaar groen ook andere werkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden en de bijbehorende kosten zijn opgenomen in tabel 6.

Tabel 6 - Overige kosten/werkzaamheden groenbeheer

Transport vorige tabel	4.213.500
Stortkosten groenafval	145.500
Onderhoud hondenuitlaatstroken	180.500
Verzorging dieren hertenkamp	55.500
Werkzaamheden wijkposten tbv kinderboerderijen	60.000
Werkzaamheden wijkposten tbv volkstuinten	13.500
Botulismebestrijding	47.000
Ontwerp, voorbereiding en toezicht tbv onderhoud	690.000
Reservering (storm)schade en vandalisme	25.000
Totale kosten klein en groot onderhoud	5.430.500

Tabel 7 - Kwaliteitsniveaus voor groenvoorzieningen CROW in relatie tot gemeentelijke beleidsthema's

Beleidsthema's	R- (sober)	R (basis)	R+ (goed)	R++ (uitstekend)
Uitstraling: Onderhoudsniveau*	Komt in hoofdlijnen overeen met beeldbestekspost kwaliteitsniveau C	Komt in hoofdlijnen overeen met beeldbestekspost kwaliteitsniveau B	Komt in hoofdlijnen overeen met beeldbestekspost kwaliteitsniveau A	Komt in hoofdlijnen overeen met beeldbestekspost kwaliteitsniveau A+
Uitstraling: Technische staat	Beschadigde beplanting is regelmatig aanwezig	Beschadigde beplanting is soms aanwezig	Beschadigde beplanting is zelden aanwezig	Beschadigde beplanting is niet aanwezig
Milieu: Bestrijdingsmiddelen	gebruik van wettelijk toegestane middelen	geen gebruik van bestrijdingsmiddelen	geen gebruik van bestrijdingsmiddelen	geen gebruik van bestrijdingsmiddelen
Milieu: Plantsoenafval**	Geringe hoeveelheid afval wordt afgevoerd. Groenafval dat vrij komt wordt zoveel mogelijk ter plaatse verwerkt	Gemiddelde hoeveelheid afval wordt afgevoerd. Alleen bij werkzaamheden waarbij grote hoeveelheden groenafval vrij komen wordt dit afgevoerd	Grote hoeveelheid afval wordt afgevoerd. Alleen daar waar mogelijk wordt het groenafval in het plantsoen verwerkt	Grootste hoeveelheid afval wordt afgevoerd. Alle groenafval wordt uit het plantsoen verwijderd
Milieu: Zwerfvuil	Kwaliteitsniveau C maximaal 40 stuks zwerfvuil per are	Kwaliteitsniveau B maximaal 12 stuks zwerfvuil per are	Kwaliteitsniveau B+ maximaal 6 stuks zwerfvuil per are	Kwaliteitsniveau A maximaal 3 stuks zwerfvuil per are
Milieu: CO2**	minimale CO2 uitstoot	gemiddelde CO2 uitstoot	gemiddelde CO2 uitstoot	maximale CO2 uitstoot
Veiligheid: Sociale veiligheid	Sociaal onveilige situaties aanwezig	Sociaal onveilige situaties beperkt aanwezig	Sociaal onveilige situaties zeer beperkt aanwezig	Geen sociaal onveilige situaties
Veiligheid: Fysieke veiligheid, boomschade, verkeershoeken, etc.	Kans op ongevallen klein	Kans op ongevallen klein	Kans op ongevallen klein	Kans op ongevallen geminimaliseerd
Natuur: Onderdelen met natuurlaanpotentie: - Bosplantsoen - Ruw gras - Ruigten - Oevervegetaties - Sloottaluds	Natuur is verruigd en niet optimaal aanwezig	natuur is redelijk geoptimaliseerd	natuur is redelijk geoptimaliseerd	natuur is geoptimaliseerd
Natuur: Overige onderdelen	Door verruiging natuurwaarde als neveneffect	Enige natuurwaarde	zeer beperkte natuurwaarde	zeer beperkte natuurwaarde

* Dit betreft de gemeten beeldkwaliteit op basis van de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte.

** Hogere kwaliteitsniveaus scoren slechter ten aanzien van CO2 uitstoot en afvalstoffen. Bij intensiever beheer wordt meer CO2 geproduceerd en neemt de afvalstroom toe omdat meer groenafval wordt verwijderd.

5.2.5 Groot onderhoud

In het maatregelenpakketten voor struikrozen (tabel 9) is te zien dat de jaarlijkse kosten van het groot onderhoud (vervangingen) in de beheerstrategieën van het CROW zijn meegenomen. Deze kosten zijn berekend op basis van de arealen, gemiddelde levensduur en de kosten van rehabilitatie. Waarbij de gemiddelde levensduur afhankelijk is gesteld van de gebruiksdruk (m2 groen/inwoner). In tabel 10 op de volgende bladzijde zijn de benodigde beheerbudgetten voor groot onderhoud (vervangingen) per groenelement samengevat. Deze kosten zijn inbegrepen in het totale budget voor groot en klein onderhoud in tabel 5.

Tabel 8 - Maatregelenpakketten struikrozen (CROW kwaliteitsniveau R en R+)

Beleid	R				R+			
maatregel	frequentie	interval	bewerkings percentage	prijs per maatregel	frequentie	interval	bewerkings percentage	prijs per maatregel
bemesten	1	2	100,0	0,90	1	2	100,0	0,90
inboeten	1	1	0,5	0,12	1	1	0,5	0,12
onkruidbestrijding chemisch	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
onkruidbestrijding mechanisch	kwaliteitsniveau B			2,10	kwaliteitsniveau A			3,35
snoei rozen	1	1	100	2,00	2	1	100	2,48
vervangen	1	1	5	1,03	1	1	5	1,03
verwijderen blad	2	1	100,0	0,41	2	1	100,0	0,41
zwerfvuil verwijderen	kwaliteitsniveau B			0,15	kwaliteitsniveau B+			0,30
prijs subonderdeel in m2				6,70				8,58

Tabel 9 - Beheerkosten groot onderhoud (vervangingen) per groenelement

Groenelement	hoeveelh	eenh	kosten/eh	totaal (afgerond)
Bomen	29277	stuks	5,98	175.000
Struiken	844543	m2	0,14	117.500
Perken	3741	m2	0,80	3.000
Gazon	1808891	m2	0,00	5.000
Ruw gras	1081655	m2	0,01	5.500
Verharding	152871	m2	1,11	170.000
Totaal groenvoorzieningen (excl. water)				476.000

Afrasteringen	3919	m1	2,10	8.500
Banken	905	stuks	53,39	48.500
Papierbakken	398	stuks	14,66	6.000
Overig meubilair	528	stuks	7,52	4.000
Totaal meubilair				67.000

Totaal				543.000
---------------	--	--	--	----------------

5.3 Administratieve kosten

De administratieve kosten en de kapitaalslasten ten laste van product 05046 Openbaar groen bedragen respectievelijk € 151.000,- en € 166.000,-

Samenvatting beheerkosten groenvoorzieningen

De totale kosten voor het beheer en onderhoud van groenvoorzieningen, ten laste van product 05046 Openbaar groen, kunnen als volgt worden samengevat:

Beleid en beheer	€ 171.000
Dagelijks onderhoud (incl. botulismebestrijding)	€ 4.887.500
Groot onderhoud	€ 543.000
Administratieve kosten	€ 317.000
Beheerkosten groenvoorzieningen	€ 5.918.500

5.4 Integrale aanpak groot onderhoud

Het ingrijpende karakter en de hoge kosten van de werkzaamheden die binnen het kader van het groot onderhoud worden uitgevoerd verplichten tot een heroverweging van de huidige inrichting. Is er op deze plek nog wel behoefte aan een rozenperk? Geeft het vervangingsmoment van de bomen aanleiding om ook de verharding te herbestraten? Biedt een herinrichting mogelijkheden om nieuw beleid of wensen van bewoners te realiseren, bijvoorbeeld kleinere bomen in een smalle straat.

Het groot onderhoud in de openbare ruimte wordt daarom zo veel mogelijk afgestemd met onderhouds- en beleidsafdelingen binnen de Gemeente Delft, woningbouwverenigingen, nutsbedrijven en winkeliers in de binnenstad. Dit wordt gedaan om overlast voor de bewoners en winkeliers zo veel mogelijk te beperken, maar zeker ook om zo doelmatig mogelijk om te gaan met de beschikbare middelen.

Jaarlijks worden al het groot onderhoud en alle projecten voor het komende jaar in de openbare ruimte in kaart gebracht waarbij tegelijkertijd een doorkijk wordt gegeven naar de jaren daarna. Na integrale afstemming met genoemde betrokken wordt het groot onderhoud tezamen met projecten in de openbare ruimte vastgelegd in een meerjaren uitvoeringsplanning. Het afstemmen van werkzaamheden kost tijd. dit kan ertoe leiden dat de geplande productie niet wordt gehaald.

Conclusies

Wegens het ontbreken van technische inspecties wordt het groot onderhoud aan groenvoorzieningen voor alsnog volgend op de meerjarenplanning uitgevoerd. Dit betekent dat op basis van de meerjarenplanning steeds wordt bekeken waar gelijktijdig groot onderhoud aan groenvoorzieningen (bomen) kan/moet worden uitgevoerd.

Naarmate er meer kwaliteitsgegevens beschikbaar komen (met name uit de VTA-inspecties van het bomenbestand) kan ook het grootonderhoud aan bomen groenvoorzieningen vooraf worden vastgesteld en bij de integrale afstemming ten behoeve van meerjarenplanning worden meegenomen.

6 Middelen

6.1 Begroting 2007

De kosten voor het onderhoud aan de groenvoorzieningen zijn opgenomen in het product 05046 – Openbaar groen

Programma : Wijkzaken en Stadsbeheer
Deelproduct : 5046 Openbaar groen
Budgethouder : Stadsbeheer

PD05046 Openbaar groen

(alle bedragen exclusief BTW en incl. apparaatkosten)

Deelproduct	2007
DP05046001 - Openbaar groen	4.752.623
DP05046002 - Onderhoud bomenbestand	363.004
DP05046003 - Groenvoorzieningen algemeen	233.732
DP05046004 - Vastgoed OGM plantsoenposten	41.451
DP05046005 - Renovatie speelplaatsen	486.897
DP05046007 - Botulismebestrijding	47.232
DP05046980 - Onttrekking m.b.t. DP05046006 (Agnetapark)	-55.660
TOTAAL PD05046 Openbaar groen	5.869.279

6.2 Dekkingsvoorstel beheer en onderhoud 2008-2011

De dekking voor de jaarlijks benodigde budgetten voor de uitvoering van het beheer en onderhoud aan groenvoorzieningen kan volledig in de meerjarenbegroting worden gevonden. Om het benodigde maatregelen voor de planperiode 2008-2011 te kunnen financieren is onderstaand dekkingsvoorstel gemaakt.

Dekkingsvoorstel beheerkosten groenvoorzieningen 2008 – 2011

(alle bedragen exclusief BTW en incl. apparaatkosten)

Beheerkosten Groenvoorzieningen	2008	2009	2010	2011
Administratieve posten	317.000	317.000	317.000	317.000
Beleid en beheer	171.000	171.000	171.000	171.000
Dagelijks onderhoud	4.840.500	4.840.500	4.840.500	4.840.500
Groot onderhoud	543.000	543.000	543.000	543.000
Botulismebestrijding	47.000	47.000	47.000	47.000
Totaal beheerkosten groenvoorzieningen	5.918.500	5.918.500,00	5.918.500,00	5.918.500,00

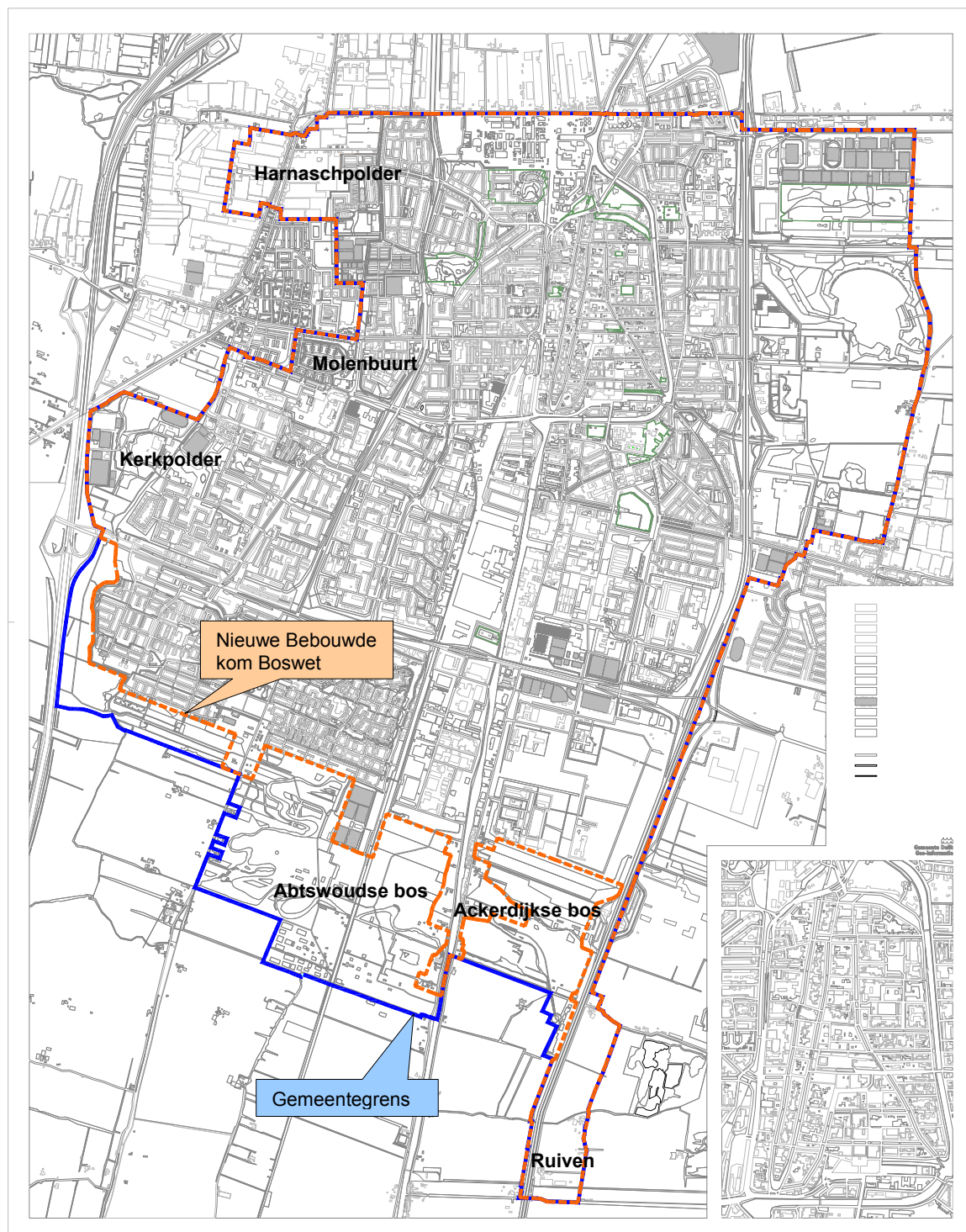
Dekkingsvoorstel 2008 -2011	2008	2009	2010	2011
PD0546 – Openbaar groen	5.821.892	5.755.015	5.727.666	5.727.666
DP05043001 – Werken derden Hoogheemraadschap van Delfland (602077 - Delfland slootwerk)	308.221	308.221	308.221	308.221
Totaal dekking	6.130.113	6.063.236	6.035.887	6.035.887

Dekkingsoverschot / -tekort	221.613	144.736	117.387	117.387
------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Bijlagen

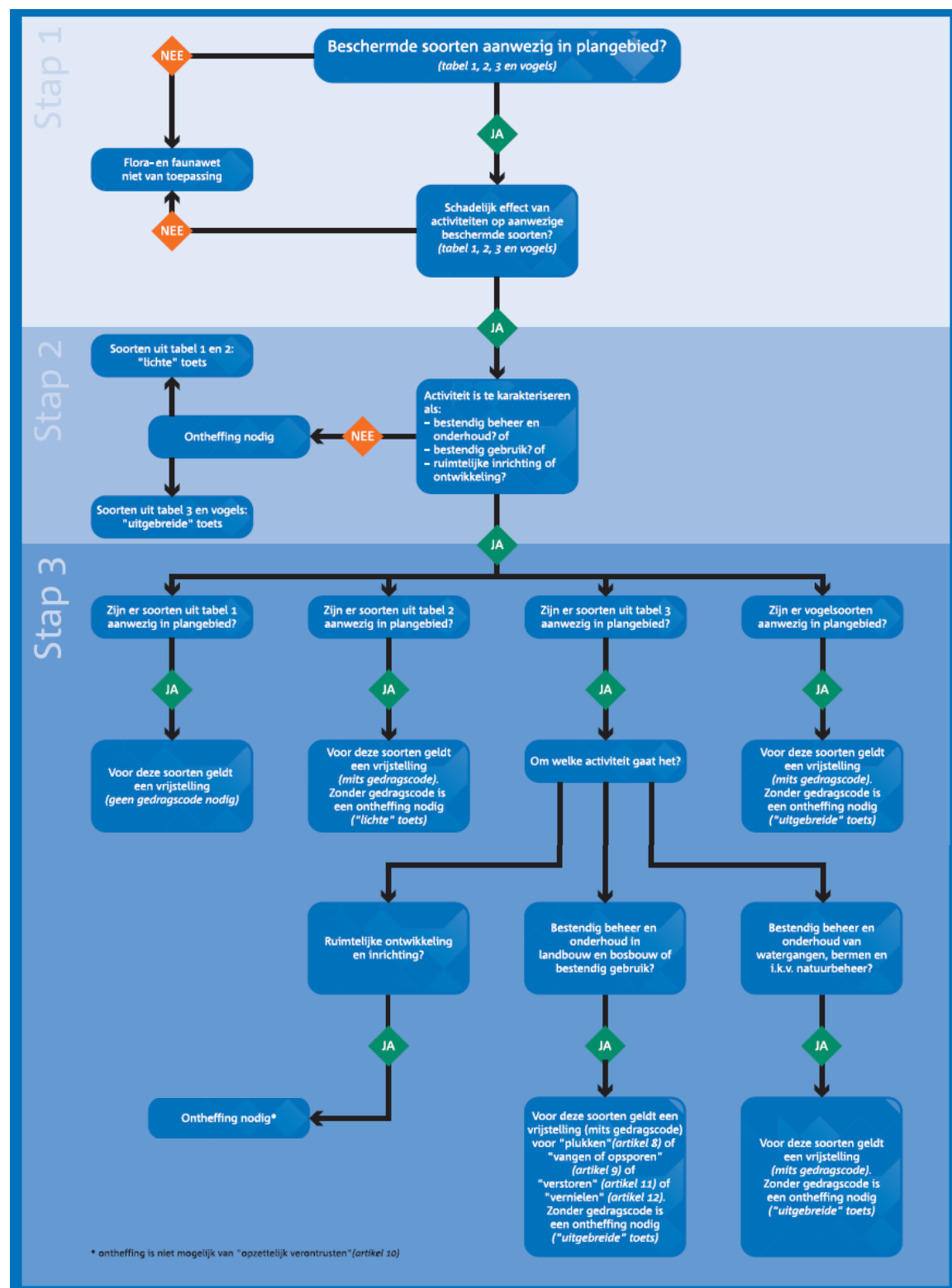
Bijlage 1 - De grens van de bebouwde kom van Gemeente Delft

Vastgesteld ingevolge artikel 1, vijfde lid, van de Boswet Vastgesteld in de raadsvergadering van 30 maart 2006. en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland d.d. 25 oktober 2006. Met dit besluit is de Boswet uitsluitend nog van toepassing in het gebied buiten de aangegeven begrenzing.

Bijlage 2 - Stappenplan Flora- en faunawet.

Met behulp van het onderstaande schema¹¹ kan worden vastgesteld of de verboden in de Flora- en faunawet van toepassing zijn, wanneer onder een vrijstelling kan worden gewerkt en in welke gevallen een ontheffing dient te worden aangevraagd. De hierin genoemde tabellen met beschermde planten en dieren zijn opgenomen in bijlage 3.

¹¹ Bron: Brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie van LNV.

Bijlage 3 - Beschermingstabellen beschermde planten en dieren

Tabel 1: Algemene soorten		tweekeurige bosspitsmuts veldmuts vos wezel woelrat	Sorex coronatus Microtus arvalis Vulpes vulpes Mustela nivalis Arvicola terrestris	Slakken wijnagaardslak	Helix pomatia
Zoogdieren aardmuis bosmuis dwergmuis bunzing dwergspitsmuis egel gewone bosspitsmuis haas hermelijn hutspsitsmuts konijn mol ondergrondse woelmuts ree rosse woelmuts	Microtus agrestis Apodemus sylvaticus Microtus minutus Mustela putorius Sorex minutus Erinaceus europaeus Sorex araneus Lepus europeus Mustela erminea Crocidura russula Oryctolagus cuniculus Talpa europea Ptyomys subterraneus Capreolus capreolus Clethrionomys glareolus	Reptielen en amfibieën bruine kikker gewone pad middelste groene kikker kleine watersalamander meerkikker Mieren behaarde rode bosmier kale rode bosmier stronkmier zwartrugbosmier	Rana temporaria Bufo bufo Rana esculenta Triturus vulgaris Rana ridibunda Formica rufa Formica polyctena Formica truncorum Formica pratensis	Vaatplanten aardaker akkerklokje brede wespenorchis breed klokje dotterbloem* gewone vogelmelk grasklokje grote kaardenbol kleine maagdenpalm knikkende vogelmelk koningsvaren slanke sleutelbloem zwanebloem	Lathyrus tuberosus Campanula rapunculoides Epipactis helleborine Campanula latifolia Caltha palustris Ornithogalum umbellatum Campanula rotundifolia Dipsacus fullonum Vinca minor Ornithogalum nutans Osmunda regalis Primula elatior Butomus umbellatus
*m.u.v. spindotterbloem					

Tabel 2: Overige soorten		dennenorchis duttse gentiaan franjugentiaan geelgroene wespenorchis gele helmblom gevekte orchis groene nachtorchis groensteel grote keverorchis grote muggenorchis gulden sleutelbloem harlekijn herfstschroeforchis hondskruid honingorchis jeneverbes klein glaskruid kleine keverorchis kleine zonnedauw klokjesgentiaan kluwensklokje koraalwortel krusbladgentiaan lange ereprijs lange zonnedauw mannetjesorchis maretak moeraswespenorchis muurbloem pansassa pijlscheefkalk poppenorchis prachtlokje purperorchis reuzeklokje rapelze drielhoeksvaren rietorchis	Goodyera repens Gentiana germanica Gentiana ciliata Epipactis muelleri Pseudofumaria lutea Dactylorhiza maculata Coeloglossum viride Asplenium viride Listera ovata Gymnadeniopsis conopsea Primula veris Orchis morio Spiranthes spiralis Anacamptis pyramidalis Hermidium monorchis Juniperus communis Parietaria judaca Listera cordata Drosera intermedia Gentiana pneumonanthe Campanula glomerata Corallorhiza trifida Gentiana cruciata Veronica longifolia Drosera anglica Orchis mascula Viscum album Epipactis palustris Erysimum cheiri Parnassia palustris Arabis hirsuta sagittata Aceras anthropophorum Campanula persicifolia Orchis purpurea Campanula rapunculoides Gymnocarpium robertianum Dactylorhiza majalis praetermissa Drosera rotundifolia	rood bosvogeltje rug klokje schubvaren slanke gentiaan soldaatje spaanse rutter steenanjier steenbreekvaren stengellose sleutelbloem stengelomvattend havikskruid stijf hardgras tongvaren valkruid veenmosorchis veldgentiaan veldsalie vleeskleurige orchis vliegenorchis vogelnestje voorjaarsadonis wantsenorchis waterdribblad weldeklokje welriekende nachtorchis wilde gagele wilde herfsttijloos wilde klevtstbloem wilde marjolein wit bosvogeltje witte muggenorchis zinkvioletje zomerlokje zwartsteel	Cephalanthera rubra Campanula trachelium Ceterach officinarum Gentiana amarella Orchis militaris Cirsium dissectum Dianthus deltoideus Asplenium trichomanes Primula vulgaris Hieracium amplexicaule Catanopodium rigidum Asplenium scolopendrium Arnica montana Hammarbya paludosa Gentiana campestris Salvia pratensis Dactylorhiza incarnata Ophrys insectifera Neottia nidus-avis Adonis vernalis Orchis coriophora Menyanthes trifoliata Campanula patula Platanthera bifolia Myrica gale Colchicum autumnale Fritillaria meleagris Organum vulgare Cephalanthera longifolia Pseudorchis albidula Viola lutea calaminaria Leucocoryon aestivum Asplenium adnigrum
Zoogdieren damhert edelhert eekhoorn grijze zeehond grote bosmuis steenmarter Wild zwijn	Dama dama Cervus elaphus Sciurus vulgaris Halichoerus grypus Apodemus flavicollis Martes foina Sus scrofa			Kevers vliegand hert	Lucanus cervus
Reptielen en amfibieën alpenwatersalamander levendbarende hagedis	Triturus alpestris Lacerta vivipara			Kreeftachtigen rivierkreeft	Astacus astacus
Dagvlinders moerasparelmoervinder vals heldelauwtje	Euphydryas aurinia Lycaedes idas				
Vissen bempje kleine modderkrutper meerval rivierdonderpad	Noemachellus barbatulus Cobitis taenia Silurus glanis Cottus gobio				
Vaatplanten aangebrande orchis aapjesorchis beenbreek bergklokje bergnachtorchis bijenorchis blaasvaren blauwe zeedistel bleek bosvogeltje bokkenorchis brede orchis bruinrode wespenorchis daslook	Orchis ustulata Orchis simla Narthecium ossifragum Campanula rhomboidalis Platanthera chlorantha Ophrys apifera Cystopteris fragilis Eryngium maritimum Cephalanthera damascentum Himantoglossum hircinum Dactylorhiza majalis Epipactis atrorubens Allium ursinum	ronde zonnedauw			

Tabel 3: Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB		woudparelmoervinder ziltevlak	Melitaea diamina Clossiana euphrosyne	heikikker kamsalamander knoflookpad muurhagedis poelkikker rugstreeppad vroedmeesterpad zandhagedis	Rana arvalis Triturus cristatus Pelobates fuscus Podarcis muralis Rana lessonae Bufo calamita Alytes obstetricans Lacerta agilis
Bijlage 1 AMvB Zoogdieren das boomarter elkmuis gewone zeehond veldspitsmuis waterspitsmuis	Meles meles Martes martes Elomys quercinus Phoca vitulina Crocidura leucodon Neomys fodiens	Vaatplanten groot zeegras	Zostera marina		
Reptielen en amfibieën adder hazelworm ringslang vinpootsalamander vuursalamander	Vipera berus Anguis fragilis Natrix natrix Triturus helveticus Salamandra salamandra	Bijlage IV HR Zoogdieren baardvleermuis bechsteins vleermuis bever bosvleermuis brandts vleermuis bruinvuis euraziatische lynx franjestaat gewone doifijn gewone dwergvleermuis gewone grootoorvleermuis grijze grootoorvleermuis grote hoefijzerveus hamster hazelmuis Ingekorven vleermuis kleine dwergvleermuis kleine hoefijzerveus laativlegger meervleermuis mopsvleermuis nathustus' dwergvleermuis noordse woelmuis otter rosse vleermuis tumlelaar tweekleurige vleermuis vale vleermuis watervleermuis wilde kat witflankdoifijn witsnutteldoifijn	Myotis mystacinus Myotis bechsteinii Castor fiber Nyctalus lesleri Myotis brandtii Phocoena phocoena Lynx lynx Myotis nattereri Delphinus delphis Pipistrellus pipistrellus Plecotus auritus Plecotus austriacus Rhinolophus ferrumequinum Cricetus cricetus Muscardinus avellanarius Myotis emarginatus Pipistrellus pygmaeus Rhinolophus hipposideros Eptesicus serotinus Myotis dasycneme Barbastella barbastellus Pipistrellus nathusii Microtus oeconomus Lutra lutra Nyctalus noctula Tursiops truncatus Vespertilio murinus Myotis myotis Myotis daubentonii Felis silvestris Lagenorhynchus acutus Lagenorhynchus albobrostris	donker pimpernelblauwtje grote vuurvinder pimpernelblauwtje tijmblauwtje zilvestreephootbeestje	Maculinea nausithous Lycaena dispar Maculinea teleus Maculinea arion Coenonympha hero
Vissen beekprijs bittervoorn elrits gestippelde alver grote modderkrutper rivierprijs	Lampetra planeri Rhodeus sericeus Phoxinus phoxinus Alburnoides bipunctatus Misgurnus fossilis Lampetra fluviatilis			Dagvlinders donker pimpernelblauwtje grote vuurvinder pimpernelblauwtje tijmblauwtje zilvestreephootbeestje	
Dagvlinders brun dikkopje dwergblauwtje dwergdikkopje groot geaderd witje grote lijsvogelvinder heldelauwtje lepepage kalkgraslanddikkopje kettersmantel klaverblauwtje purperstreepparelmoervinder rode vuurvinder hippochor rouwmantel tweekleurig hootbeestje veenbesparelmoervinder veenhootbeestje veldparelmoervinder	Erynnis tages Cupido minimus Thymelicus acteon Aporia crataegi Limenitis populi Plebejus argus Strymonitoides w-album Spialia sertorius Argynnis paphia Cyanitis semlaris Brenthis ino Palaeochrysopehanus			Libellen bronslibel gaffellibel gevekte witsnuttibel groene glazenmaker noordse winterjuffer oostelijke witsnuttibel rivierrombout sterlijke witsnuttibel	Oxygastra curtisii Ophiogomphus cecilia Leucorrhinia pectoralis Aeshna viridis Sympecma paedisca Leucorrhinia albifrons Stylurus flavipes Leucorrhinia caudalis
				Vissen houtling steur	Conogonon oxyrhynchus Actipenser sturio
				Vaatplanten drijvende waterweegbree groenkolorchis krutped moerascherm zomerschroeforchis	Luronium natans Liparis loeselii Apium repens Spiranthes aestivalis
				Kevers brede geelrandwaterroofkever gestreepte waterroofkever heldenbok luchtelkever	Dytiscus latissimus Graphoderus bilineatus Cerambyx xeroderma Osmoderma eremita
				Tweekleppigen bataafse stroommossel	Unio crassus

Bijlage 4 - Hondenrenvelden en hondenuitlaatstroken

Hondenrenvelden (vrijstelling aanlijngedogte)

Op grond van de APV¹² voor Delft heeft het College de volgende plaatsen aangewezen¹³ als plaats waar het aanlijngedogte niet geldt. Deze stroken worden ter plekke door middel van borden aangeduid.

Binnenstad/Indische Buurt/Heilige Land A Nieuwe Plantage Hof v. Delft /Voordijkshoorn/Westerkwartier A Park Hof van Delft B J.C. van Markenplein C Wilhelminapark Tanthof A Libellepad B Kikkerweg C Koekamp D Iqbal Mashipad E Aziëlaan F Lagosweg	Voorhof A Minervaweg B Nicolaas Beetslaan C Louis Couperuslaan D Kruithuispad Buitenhof A Kerkpolderweg B Park Buitenhof C Churchilllaan D Zweerspad E Pijpering Wippolder A Muyskenlaan B Jan de Oudeweg
--	---

Hondenuitlaatplaatsen

Op grond van de APV¹⁴ voor Delft heeft het College de volgende plaatsen aangewezen¹⁵ als hondenuitlaatstrook. Deze uitlaatplaatsen worden ter plekke door middel van borden nader aangeduid.

Binnenstad/Indische Buurt/Heilige Land 1 Nieuwe Plantage 2 Castrop Rauxellaan 3 Sint Jorisweg 4 Oostsingel 5 Aan 't Verlaat 6 Oostsingel 7 Wilgenpad 8 Van Miereveltlaan 9 Oudraadtweg 10 Bieslandsekade 11 H. de Keyzerweg 12 Staalweg	12 Westlandseweg 13 Polderpad 14 Westblok Tanthof 1 Willem Dreeslaan 2 Meerkoetpad 3 Busbaan Tanthof 4 Uilensingel 5 Kerkelpad 6 Kalfjeslaan 7 Kalfjeslaan 8 Sandinopad 9 Iqbal Mashipad 10 Aziëlaan 11 Derde Werelddreef 12 Derde Werelddreef 13 Sadatweg 14 Laan der Ver. Naties	7 Voorhofdreef 8 Voorhofdreef 9 J.J. Slauerhofflaan 10 A. van der Leeuwlaan Buitenhof 1 Strausspad 2 Van Rijslaan 3 Kerkpolderweg 4 Buitenhofdreef 5 Buitenhofdreef 6 Buitenhofdreef 7 Buitenhofdreef 8 Rooseveltlaan Wippolder 1 Engelsestraat 2 Hertog Govertkade 3 Kanaalweg 4 Poortweg 5 Amalia van Solmslaan 6 Schoemakerstraat 7 Jan de Oudeweg 8 Schoemakerstraat 9 Prins Bernardlaan
Hof van Delft/Voordijkshoorn/Westerkwartier 1 Kristalweg 2 Van der Lelijstraat 3 Persijnlaan 4 Westplantsoen 5 Van Houtenstraat 6 Colijnlaan 7 Westplantsoen 8 J. van Beierenlaan 9 Pootstraat 10 Chirurgijnpad 11 Mina Krusemanstraat	Voorhof 1 Poptahof zuid 2 Nijverheidsstraat 3 Minervaweg 4 Vulcanusweg 5 Marcellus Emantpad 6 Voorhofdreef	

¹² Artikel 2.3.14 Loslopende honden, verbodenplaatsen, identificatie

¹³ Derde uitvoeringsbesluit van de APV voor Delft, d.d. 23 november 2004

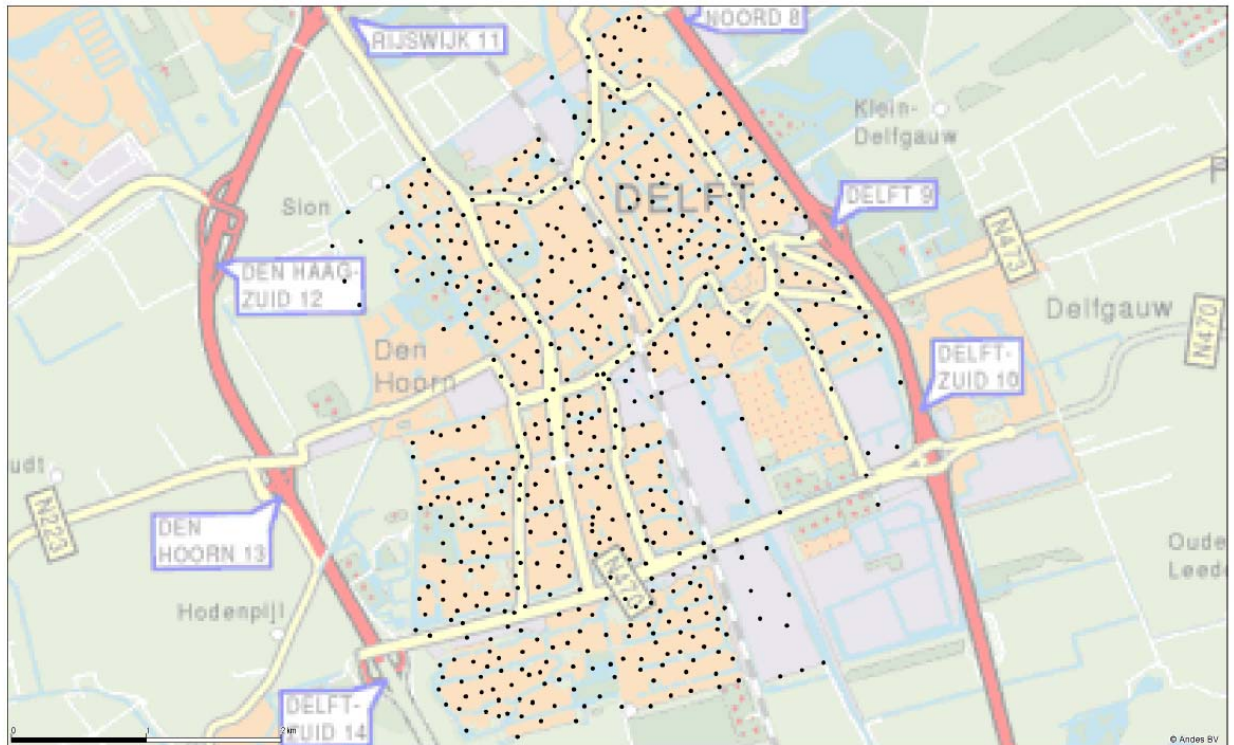
¹⁴ Artikel 2.3.15 Verontreiniging door honden

¹⁵ Achtste uitvoeringsbesluit van de APV voor Delft, d.d. 23 november 2004

Bijlage 5 – Overzicht meetpunten beeldkwaliteit

Opnamepuntenkaart

 Eyework Solutions

27-4-2007

Bijlage 6 - Schaalbalken kwaliteitsmeting groenvoorzieningen

GROEN

Onkruid in boomspiegel

Toelichting:

Object uit niveau II. Geldig voor alle bomen indien boomspiegels aanwezig zijn.

Er is geen onkruid.

bedekking door
resten: geen
bedekking: geen
maximale hoogte: geen

Er is nauwelijks onkruid.

bedekking door
resten: ≤10%
bedekking: ≤20%
maximale hoogte: ≤10 cm/
boomsp.

Er is pleksgewijs onkruid.

bedekking door
resten: ≤25%
bedekking: ≤40%
maximale hoogte: ≤30 cm/
boomsp.

Er is redelijk veel onkruid.

bedekking door
resten: n.v.t.
bedekking: >40%
maximale hoogte: ≤50 cm/
boomsp.

Er is zeer veel onkruid.

bedekking door
resten: n.v.t.
bedekking: >40%
maximale hoogte: >50 cm/
boomsp.

Gemeente Delft

Cibor®gids 5
161006, versie 2.0

GROEN

Uitwerpselen op verharding, in boomspiegels, in beplanting en op gras

Toelichting:

Er zijn geen uitwerpselen.

uitwerpselen op
verharding: 0 st/100 m2
uitwerpselen in
gras: 0 st/100 m2
uitwerpselen in
beplanting: 0 st/100 m2
uitwerpselen in
boomspegel: 0 st/100 m2

Er zijn weinig uitwerpselen.

uitwerpselen op
verharding: 1 st/100 m2
uitwerpselen in
gras: 1 st/100 m2
uitwerpselen in
beplanting: ≤ 2 st/100 m2
uitwerpselen in
boomspegel: 1 st/boomsp.

Er zijn hier en daar uitwerpselen

uitwerpselen op
verharding: 2 st/100 m2
uitwerpselen in
gras: 2 st/100 m2
uitwerpselen in
beplanting: ≤ 5 st/100 m2
uitwerpselen in
boomspegel: ≤ 3 st/boomsp.

Er zijn redelijk veel uitwerpselen.

uitwerpselen op
verharding: 3 st/100 m2
uitwerpselen in
gras: 3 st/100 m2
uitwerpselen in
beplanting: ≤ 10 st/100 m2
uitwerpselen in
boomspegel: ≤ 6 st/boomsp.

Er zijn veel uitwerpselen.

uitwerpselen op
verharding: > 3 st/100 m2
uitwerpselen in
gras: > 3 st/100 m2
uitwerpselen in
beplanting: > 10 st/100 m2
uitwerpselen in
boomspegel: > 6 st/boomsp.

Gemeente delft

Cibor®gids 6
161006, versie 2.0

GROEN

Grof en fijn zwerfafval in beplanting

Toelichting:

Betreft zwerfafval in alle soorten beplanting behalve in bloembakken

Er is geen grof en/of fijn zwerfafval.

fijn zwerfafval (1-10 cm): 0 st/ m2
grof zwerfafval (>10 cm): 0 st/100 m2

Er ligt op het eerste gezicht geen grof en/of fijn zwerfafval, maar als je goed kijkt zie je iets liggen.

fijn zwerfafval (1-10 cm): ≤ 3st/ m2
grof zwerfafval (>10 cm): ≤ 3 st/100 m2

Her en der verspreid liggen enkele stukken grof en/of fijn zwerfafval.

fijn zwerfafval (1-10 cm): ≤ 10 st/ m2
grof zwerfafval (>10 cm): ≤ 10 st/100 m2

Over een belangrijk deel van het gebied ligt grof en/of fijn zwerfafval.

fijn zwerfafval (1-10 cm): ≤ 25 st/ m2
grof zwerfafval (>10 cm): ≤ 25 st/100 m2

Nagenoeg overal ligt grof en/of fijn zwerfafval.

fijn zwerfafval (1-10 cm): > 25 st/ m2
grof zwerfafval (>10 cm): > 25 st/100 m2

Gemeente Delft

Cibor®gids 7
161006, versie 2.0

GROEN

bomen stam- en wortelopschot

Toelichting:

Object uit niveau II. Geldig voor alle bomen.

Er is geen stamwortelopschot en wortelopschot aanwezig.

% bedekking
boomspiegel: geen
gem. lengte opschot: geen

Er groeien enkele (minder dan 10 st) twijgen aan de stam en wortel.

% bedekking
boomspiegel: ≤20%
gem. lengte opschot: ≤20 cm

Rondom de stam en de wortel groeien hier en daar twijgen.

% bedekking
boomspiegel: ≤50%
gem. lengte opschot: ≤50 cm

Rondom de stam groeien redelijk veel twijgen.

% bedekking
boomspiegel: ≤100%
gem. lengte opschot: ≤100 cm

Rondom de stam en wortel groeien veel twijgen.

% bedekking
boomspiegel: >100%
gem. lengte opschot: >100 cm

Gemeente Delft

Cibor®gids 8
161006, versie 2.0

GROEN

Overgroei randen verharding of gras door bosplantsoen

Toelichting:

Object uit niveau III. Onderdeel van niveau II, beplanting.

De rand van de verharding of het gras is volledig zichtbaar.

gem. lengte overhangende takken: geen

De rand van de verharding of het gras is goed zichtbaar.

gem. lengte overhangende takken: ≤ 10 cm/100m¹

De rand van de verharding of het gras is redelijk zichtbaar.

gem. lengte overhangende takken: ≤ 20 cm/100m¹

De rand van de verharding of het gras is nauwelijks zichtbaar.

gem. lengte overhangende takken: ≤ 40 cm/100m¹

De rand van de verharding is het gras is niet zichtbaar.

gem. lengte overhangende takken: > 40 cm/100m¹

Gemeente Delft

Cibor®gids
161006, versie 2.0

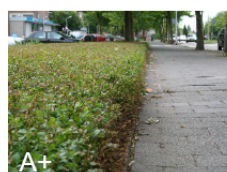
11

GROEN

Overgroei randen verharding of gras door beplanting

Toelichting:

Object uit niveau II. Betreft bodembedekkers, heesters, rozen, hagen, bloembakken, vaste planten en wisselperken.

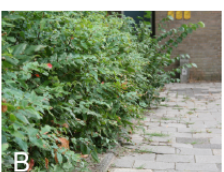
De rand van de verharding of het gras is volledig zichtbaar.

gem. lengte uitloper: geen

De rand van de verharding of het gras is goed zichtbaar.

gem. lengte uitloper: ≤ 5 cm/100m¹

De rand van de verharding of het gras is redelijk zichtbaar.

gem. lengte uitloper: ≤ 10 cm/100m¹

De rand van de verharding of het gras is nauwelijks zichtbaar.

gem. lengte uitloper: ≤ 25 cm/100m¹

De rand van de verharding is het gras is niet zichtbaar.

gem. lengte uitloper: > 25 cm/100m¹

Gemeente Delft

Cibor®gids
161006, versie 2.0

10

GROEN

Overgroei randen verharding of beplanting door gras

Toelichting:

Object uit niveau II. Geldt ook voor gras als ondergrond bij speelvoorzieningen.

A+
De rand van de beplanting en/of verharding is volledig zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: geen

A
De rand van de beplanting en/of verharding is goed zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: ≤ 5 cm

B
De rand van de beplanting en/of verharding is redelijk zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: ≤ 10 cm

C
De rand van de beplanting en/of verharding is nauwelijks zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: ≤ 25 cm

D
De rand van de beplanting en/of verharding is niet zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: > 25 cm

Gemeente Delft

Cibor®gids
161006, versie 2.0

13

GROEN

Staat hagen snoeitoestand

Toelichting:

Object uit niveau III. Onderdeel van niveau II, beplanting. Geldig voor geschoren hagen en losse hagen.

A+
De haag ziet eruit alsof deze gisteren gesnoeid is. Er steken geen uitlopers uit de haag.

gem. lengte uitlopers: geen
mate max. lengte uitlopers: geen

max. uitloper = gem. lengte + 20 cm.

A
De haag ziet eruit alsof deze recent gesnoeid is. Er steken weinig uitlopers uit de haag.

gem. lengte uitlopers: ≤ 10 cm
mate max. lengte uitlopers: $\leq 5\%/100m1$

max. uitloper = gem. lengte + 20 cm.

B
De haag is voldoende gesnoeid. Hier en daar steken kleine uitlopers uit de haag.

gem. lengte uitlopers: ≤ 20 cm
mate max. lengte uitlopers: $\leq 10\%/100m1$

max. uitloper = gem. lengte + 20 cm.

C
De strakke lijnen van de haag zijn niet meer zichtbaar. Er steken redelijk veel kleine uitlopers uit de haag.

gem. lengte uitlopers: ≤ 30 cm
mate max. lengte uitlopers: $\leq 20\%/100m1$

max. uitloper = gem. lengte + 20 cm.

D
De strakke lijnen van de haag zijn niet meer zichtbaar. Er steken veel uitlopers uit de haag. De haag heeft zicht ontwikkeld tot losse heesterrand.

gem. lengte uitlopers: > 30 cm
mate max. lengte uitlopers: $> 20\%/100m1$

max. uitloper = gem. lengte + 20 cm.

Gemeente delft

Cibor®gids
161006, versie 2.0

12

GROEN

Overgroei randen verharding of beplanting door gras

Toelichting:

Object uit niveau II. Geldt ook voor gras als ondergrond bij speelvoorzieningen.

De rand van de beplanting en/of verharding is volledig zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: geen

De rand van de beplanting en/of verharding is goed zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: ≤ 5 cm

De rand van de beplanting en/of verharding is redelijk zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: ≤ 10 cm

De rand van de beplanting en/of verharding is nauwelijks zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: ≤ 25 cm

De rand van de beplanting en/of verharding is niet zichtbaar.

gem. lengte overhangend gras: > 25 cm

Gemeente Delft

Cibor®gids
161006, versie 2.0

13

GROEN

Kale plekken gazon

Toelichting:

Object uit niveau II. Betreft ook maaishade en molshopen. Droge plekken vallen niet onder kale plekken. Geldt ook voor gras als ondergrond bij speelvoorzieningen.

Er zijn geen kale plekken.

totaal kaal oppervlak: geen
oppl. per kale plek: geen

Er zijn weinig kale plekken.

totaal kaal oppervlak: $\leq 2\text{m}^2 / 100\text{m}^2$
oppl. per kale plek: $\leq 0,1 \text{ m}^2 / 100\text{m}^2$

Er zijn hier en daar kale plekken.

totaal kaal oppervlak: $\leq 5\text{m}^2 / 100\text{m}^2$
oppl. per kale plek: $\leq 0,4\text{m}^2 / 100\text{m}^2$

Er zijn redelijk veel kale plekken.

totaal kaal oppervlak: $\leq 10\text{m}^2 / 100\text{m}^2$
oppl. per kale plek: $\leq 2 \text{ m}^2 / 100\text{m}^2$

Er zijn veel kale plekken.

totaal kaal oppervlak: $> 10\text{m}^2 / 100\text{m}^2$
oppl. per kale plek: n.v.t.

Gemeente delft

Cibor®gids
161006, versie 2.0

14

Bijlage 7 - Beheerplan Woonomgeving PKVW

De voor het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) behaalde eisen dienen duurzaam te worden gewaarborgd door adequaat beheer en onderhoud. Het PKVW vereist daarom dat de afspraken over het beheer en onderhoud van de woonomgeving in een beheerplan worden vastgelegd en nagekomen.¹⁶ In het Beheerplan Woonomgeving dient te worden aangegeven op welke manier wordt zorg gedragen voor een blijvend schone, hele en veilige woonomgeving. Het PKVW geeft aan dat het Beheerplan Woonomgeving tenminste uitwerking dient te geven aan de volgende aspecten:

- Samenwerking en communicatie.
- Reparaties en schoonmaak.
- Beplanting en verlichting.
- Hondenpoep.

In onderstaand overzicht is aangegeven hoe de Gemeente Delft ten aanzien van deze aspecten invulling geeft aan de eisen die het PKVW stelt.

Samenwerking en communicatie

<i>Eisen PKVW</i>	<i>Invulling Gemeente Delft</i>
Het beheerplan voorziet in procedures voor samenwerking en communicatie met de betrokken partijen, bijvoorbeeld de gemeente als eigenaar/beheerder van de openbare ruimte, woningcorporaties, bewoners, vereniging van eigenaren en huurders, welzijnswerk, politie, brandweer, etc.	De samenwerking en communicatie met bewoners en andere betrokkenen in de wijken heeft Delft georganiseerd in het "Samenwerken in de wijk". De communicatie en samenwerking verloopt via het Wijkcoördinatieteam, bewonersbijeenkomsten, het buurtbeheeroverleg en de Wijkschouw.
Er is een meldpunt voor kapotte verlichting, vervuiling en/of andere onderhoudsklachten en meldingen.	De Gemeente Delft heeft het Infopunt Stadsbeheer, opgezet als centraal meldpunt waar burgers en bedrijven terecht kunnen met hun klachten en meldingen met betrekking tot de openbare ruimte. Het meldpunt is zowel telefonisch als via Internet ontsloten.

Reparaties en schoonmaak

<i>Eisen PKVW</i>	<i>Invulling Gemeente Delft</i>
Er vinden regelmatig controles plaats op vervuiling, vernieling en graffiti.	De openbare ruimte wordt zodanig beheerd dat in de Binnenstad kwaliteitsniveau A en in de rest van de stad kwaliteitsniveau B wordt gerealiseerd. Voor de controle op de gewenste kwaliteit worden geregeld kwaliteitsinspecties uitgevoerd. Naast deze structurele controles wordt er in de wijken geregeld een wijkschouw georganiseerd. Een kijkronde in de openbare ruimte door een groep bewoners samen met professionals. De groep bezoekt een plek in de wijk, bekijkt wat de problemen zijn, en bepaald hoe die opgelost kunnen worden.

¹⁶ Strikt genomen is het opstellen van een Beheerplan Woonomgeving alleen een verplichte basiseis voor het behalen van het PKVW Bestaande Bouw. Voor het behalen van het PKVW Nieuwbouw is het Beheerplan Woonomgeving 1 van de 26 aanvullende eisen waarvan 60% dient te worden behaald. Bij een goede planvorming zal het voor het behalen van het PKVW Nieuwbouw niet nodig zijn een Beheerplan Woonomgeving op te stellen.

Eisen PKVW	Invulling Gemeente Delft
Reparaties aan en het schoonmaken van bestrating, muren, straatmeubilair, verlichting en ander openbaar bezit worden binnen een afgesproken termijn na constatering of melding uitgevoerd. Bij voorkeur binnen 5 werkdagen. Bij racistische, of aanstootgevende graffiti is het zeer wenselijk om een termijn van maximaal 24 uur af te spreken)	De afhandeltermijn waarbinnen meldingen bij het Infopunt Stadsbeheer worden uitgevoerd is afhankelijk van de aard van de melding. • binnen 24 uur verwijderd • van de openbare ruimte worden binnen 48 uur afgehandeld. Meldingen met betrekking tot het heel houden (reparaties) van de openbare ruimte worden binnen 10 dagen uitgevoerd
Er is controle op dit herstel.	Er is controle op de afhandeling van geregistreerde meldingen door middel van terugmeldingen en rappellijsten

Beplanting en verlichting

Eisen PKVW	Invulling Gemeente Delft
Het groen wordt zodanig structureel onderhouden dat zicht niet wordt belemmerd of (openbare) verlichting wordt gehinderd. Om te voorkomen dat zichtlijnen worden belemmert, dienen heestervakken in zichtlijnen niet hoger te worden dan 1,20 m en moeten bomen waar nodig opgekroond worden om doorkijk mogelijk te maken. Op parkeerterreinen (tussen de geparkeerde auto's) is een lagere beplanting wenselijk. (richtlijn maximaal 0,50 m hoog)	Met uitzondering van het op hoogte houden van hagen en het regelmatig opkronen van bomen zal deze eis in eerste instantie in de ontwerp- en realisatiefase gerealiseerd moeten worden, o.a. door een goede beplantingskeuze. Waar nodig vindt tijdens de uitvoering van de reguliere onderhoudswerkzaamheden correctief onderhoud plaats. Op plaatsen waar frequent correctief moet worden ingegrepen, wordt een herinrichting overwogen.

Hondenpoep

Eisen PKVW	Invulling Gemeente Delft
Er dienen maatregelen getroffen te worden om overlast van hondenpoep tegen te gaan. Bijvoorbeeld door het inrichten van hondenuitlaatplaatsen en/of het aanstellen van (honden)toezichthouders. Daarnaast kan er een uitlaatverbod worden ingesteld voor de rest van de wijk door middel van het plaatsen van borden.	In de APV (art 2.3.14 en het derde uitvoeringsbesluit) heeft de Gemeente Delft vastgelegd dat honden aangelijnd moeten zijn, behoudens op de 21 door het College aangewezen hondenrenvelden. Verder is bepaald (art 2.3.15 en het achtste uitvoeringsbesluit) dat honden alleen mogen poepen in de goot of op de 67 door het College aangewezen hondenuitlaatstroken, tenzij de uitwerpselen direct worden verwijderd. Het toezicht op de handhaving van de APV is ondergebracht bij de toezichthouders openbare ruimte (TOR) en de wijkagent. In het Collegeprogramma is verder aangegeven dat de gemeente, zodra dit mogelijk is, bestuurlijke boetes in zal voeren om ergernissen als hondenpoep en zwerfvuil tegen te gaan.

